3 ՅՈՒԼԻՍ 1995. ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ # 125 (879)

Ազգ

Azg
armenian daily

11. Հայաստանի ռամկավար-ազատական կուսակցություն

Միրզախանյան Ռուբեն Կարլենի
Պետրոսյան Ռաֆիկ Գարեգինի
Դովլաթյան Ֆրունզիկ Վաղինակի

Պարզաբանում, որն անհրաժեշտ է թյուրիմացության մեջ ընկած եւ դեռեւս չկողմնորոշված ընտրողին

Ազգային ժողովի պատգամավորության թեկնածուների եւ կուսակցությունների նախընտրական քարոզչությունը մտնում է ավարտական փուլ եւ հանրապետության ընտրելու իրավունք ունեցող քաղաքացիների գերակշռող մասը կատարել է իր ընտրությունը ներկայացվող երեք քվեաթերթիկների վերաբերյալ: Սակայն կա մեկ հարց, որը խիստ թյուրիմացության մեջ է գցել մեր ազգաբնակչությանը, չնայած այդ մասին բազմիցս արվել են պարզաբանումներ եւ բացատրություններ ինֆորմացիայի տարբեր միջոցներով եւ բազմաթիվ հանդիպումների ժամանակ: Հարցն այն է, որ նույնիսկ մտավորականների հետ հանդիպումների ժամանակ արտահայտվում է այն միտքը, որ եթե ՀՌԱԿ-ը նույնպես «Հանրապետություն» բլոկի մեջ է, ապա նրա կողմից ներկայացվող եւ հովանավորվող թեկնածուներն էլ ՀՀՇ-ական են: Չնայած «Ազգը» բազմիցս անդրադարձել է ապօրինածին ՌԱ (ԼԴ)Կ-ի եւ ՀՌԱԿ-ի տրամագծորեն հակառակ դիրքորոշումներին, անհրաժեշտ եմ համարում մեկ անգամ եւս գրել. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԻ ՄՏՆՈՒՄ «ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԻԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵՋ: ՀՌԱԿ-Ը ԲԼՈԿԻ ՄԵՋ Է ԻՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԵՏ ԵՎ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՈՒՄ ԳՐԱՎՈՒՄ Է 11-ՐԴ ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆԸ:

ՖԵԼԻՔՍ ՓԱԼՈՅԱՆ

Նորաձորի թիվ 62 ընտրատարածքից մեծամասնական եւ ՀՌԱԿ համամասնական ցուցակով (թիվ 24) պատգամավորական թեկնածու

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 110-ԱՄՅԱԿ

Ազգային ազատագրական պայքարից մինչեւ ժողովրդավարական ազատականություն

Հուլիսի 2-ին Կոմիտասի կամերային երաժշտության տան տեղի ունեցավ հայ առաջին քաղաքական կազմակերպության՝ Արմենական կուսակցության հիմնադրության 110-ամյակին նվիրված հանդիսությունը, որը կազմակերպել էր Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը: Հանդիսությունը բացեց ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, «Պայքար» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Հարություն Կարապետյանը, որից հետո ելույթով հանդես եկավ ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը: Հանդիսության ավարտին ողջույնի խոսք ասաց Վան-Վասպուրական Հայրենակցական միության նախագահ, բանաստեղծ Լեւոն Միրիջանյանը, որից հետո ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ եւ Հայաստանի ազատամարտիկների միության նախագահ Գեւորգ Փիրումյանը բաժանեց զինա-տեխնոլոգիական նորամուծությունների եւ հեղինակային խմբերի ղեկավարների մրցանակները: Հանդիսությունը շարունակվեց «Տաղարան» համույթի ելույթով: Ստորեւ՝ Ռուբեն Միրզախանյանի ելույթից հատվածներ:

Այսօր, Մայր Հայրենիքում նշում ենք հայ իրականության մեջ առաջին քաղաքական կազմակերպության «Արմենական» կուսակցության ստեղծման 110-ամյակը: Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցության համար այս հանդիսությունն ունի իր առանձնահատուկ իմաստն ու նշանակությունը, քանզի արմենականներից են սերում հետագա բոլոր այն քաղաքական կազմակերպությունները եւ կուսակցությունները, որոնք 1921-ին կազմակերպորեն միավորվեցին Ռամկավար Ազատական Կուսակցության մեջ, քանզի մեր կուսակցության կազմում այսօր աճում եւ հասունանում է արմենականների մի նոր սերունդ, որն արժանիորեն ստանձնել է իր անվանակիցների անձնուրաց նվիրումը հայրենիքին եւ ժողովրդին:

Նշելով «Արմենական» կուսակցության 110-ամյակը՝ առավել պատմական փաստ չէ, որ ցանկանում ենք այսօր արժանագրել, կամ միայն խորքանքի տուրք մատուցել հայրենասերների այն ստվար խմբին, որն համարձակ նախաձեռնության դիմեց թուրքական բռնապետության դաժանություններից, այլ ցանկանում ենք իմաստավորել եւ գնահատել մեր ժողովրդի, մեր կուսակցության անցած ուղին ներկա իրողությունների չափանիշով, մեկ անգամ եւս համոզվելու համար, որ չենք շեղվել, չենք աղավաղել, որ ճշմարիտ են մեր գաղափարները եւ ազգանվեր է մեր ուղին: «Արմենական» կուսակցության ստեղծումը որակական նոր շրջադարձ էր արձանագրում թե Արեւմտահայության ազգային ազատագրական պայքարի, թե հայ ժողովրդի պատմական զարգացման մեջ: Թուրքահայաստանում հուսահատ եւ կենսական խնդիր էր դարձել ժողովրդի սարսափելի բարձրացող հարցումները մեկ քաղաքական ընթացքի մեջ դնելու ու գլխավորելու այսինքն քաղաքական կազմակերպման ու ղեկավարման հարցը:

Դեռեւս 70-ական թվականներին, Կոստանդնուպոլսի առաջադեմ երիտասարդների եւ մտավորական հայրենասերների Միացյալ ընկերությունը իր մի շարք ունակ անդամների լուսավորչական առաքելությամբ ուղարկել էր Արեւմտյան Հայաստանի շրջանները: Նրանց մեջ էր նաեւ Մկրտիչ Փորթուգալյանը, որն իր գործունեությունը ծավալեց Վասպուրականում սկզբում Երվանդյանում, ապա Վանում:

Տես # էջ 3

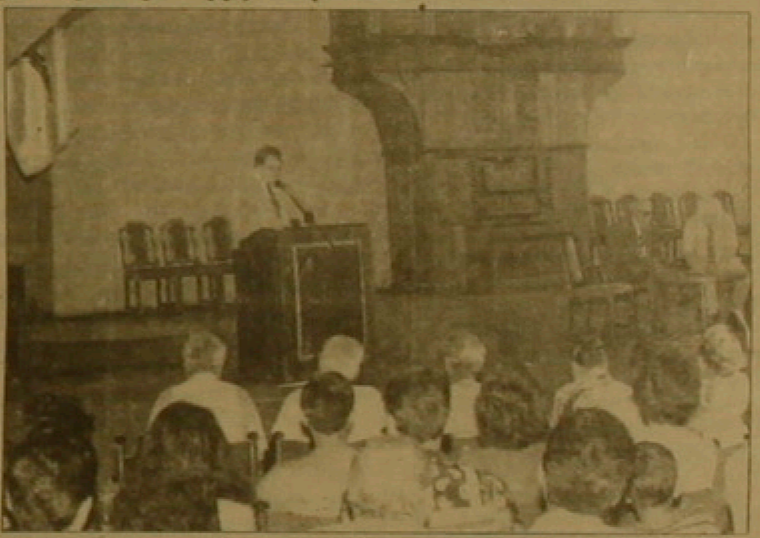

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Միայն 6 կուսակցություն կանցնի 5 տոկոսի պատնեշը

Հայաստանի հետազոտությունների եւ սոցիալ հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնը հունիսի 20-28-ը Երեւանում, մոտ 1200 համաքաղաքացիների շրջանում անցկացրեց հասարակական կարծիքի հարցում՝ նվիրված Ազգային ժողովի ընտրություններին եւ նոր սահմանադրության նախագծին: Մեր թղթակիցը հանդիպեց կենտրոնի տնօրեն, «Կարծիք» հաղորդաշարի հեղինակ եւ վարող, պատգամավորության թեկնածու Սերգեյ Երիցյանի հետ եւ խնդրեց պատասխանել մի քանի հարցի:

– Պարոն Երիցյան, եթե չեմ սխալվում, նախորդ հետազոտությունից անցել է շուրջ մեկ ամիս: Ինչպե՞ս է փոխվել հասարակական կարծիքի վերաբերմունքը Ազգային ժողովի ընտրությունների նկատմամբ:

– Եթե հիշում եք, դեռեւս այն ժամանակ ես՝ նշել էի, որ փոխվելու է հասարակական կարծիքի դիրքորոշումը Ազգային ժողովի ընտրությունների վերաբերյալ: Այժմ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցել ցանկացողների թիվը 68 տոկոսից հասել է 74 տոկոսի: Շատերը, որոնք այն ժամանակ չէին արտահայտել իրենց կարծիքը, այժմ ավելի են կոնկրետացրել, ճշգրտել իրենց դիրքորոշումը եւ հուլիսի 5-ին կգնան ընտրական տեղամասեր: Մինչեւ հուլիսի 5-ը ժամանակ կա եւ ես կարծում եմ, որ մեր քաղաքացիների դեռեւս տատանվող 12,5 տոկոսը կկողմնորոշվի եւ կկատարի իր քաղաքացիական պարտքը:

Տես # էջ 2

ԸՆՏՐԱՊԱՅՔԱՐ

Ով ինչպես է ծախսում ընտրարշավում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍ: Հուլիսի 5-ին նշանակված ընտրարշավի մոտալուտ ավարտը ստիպում է խոսել ոչ միայն քաղաքական ուղղվածության բնույթի մասին, այլեւ առավել քան առօրյա, կենցաղային հետաքրքիր երեւույթների մասին, որոնք սովորաբար հետին գիծ են մղված լինում: Օրինակ, վերջերս Երեւանի քաղխորհուրդը տարածել է մի հայտարարություն, որով մասնավորապես դիմում է ընտրարշավին մասնակցող բոլոր կուսակցություններին, միավորումներին ու անհատներին առաջարկելով վճարումներ կատարել քաղաքային բյուջե, ընտրարշավից հետո քաղաքի փողոցները, շենքերի, խանութների պատերն ու ցուցափեղկերը նախընտրական գովազդային պաստառներից, նկարներից, կոչերից մաքրելու համար: Հայտարարության մեջ նաեւ նշվում է Երկաթգործների ֆինանսավորման հաշվեհամարը: Լինելով քաղաքապետարանում, «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության թղթակիցը պարզել է, որ արդեն երկու կազմակերպություն կատարել են համապատասխան փոխանցում: Իսկ ի՞նչ է նշանակում համապատասխան փոխանցում: Ի՞նչ կարգի գումար է սահմանված: Թղթակիցն այդ հարցերն ուղղել է Երեւանի քաղխորհրդի նախագահի տեղակալ Վարդան Վարդապետյանին.

– Ոնկրետ ոչինչ հաշվարկված չէ: Մենք պարզ թողել ենք մոծողների հայեցողությանը ով ինչքան ցանկանա: Դա մենք հետո կհրապարակենք եւ պարզ ինչ որ տեղ կանդրադառնա տվյալ կազմակերպության հեղինակության վրա:

Պարզվում է, որ որքան անորոշ է, թե ինչ գումար կպահանջվի ընտրությունների հետո քաղաքը գովազդային ծածկույթից մաքրելու համար, նույնքան անորոշ է եւ այն, թե որքան է ծախսվել այս նույն ծածկույթով շենքերը պատելու գործի համար:

Տես # էջ 2

Տարերային աղետ Կրասնոսելսկում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒԼԻՍ,-ՓԱՍ: Այսօր, ժամը 13-ի սահմաններում ուժեղ կարկտահարման ենթարկվեց ՀՀ Կրասնոսելսկի շրջանը: Որոշ տեղամասերում այստեղ 25-30 սմ հաստությամբ կարկտաշերտ առաջացրին: Դրանով վտանգվում է բոլոր մշակովի տարածքների բերքատվությունը, փաստորեն անօգտագործելի են դառնում խոտհարքները: Վնասի չափերն ու հետեւանքները ճշտվում են: Տարերային աղետի գոտում են հայտնվել Կրասնոսելսկ քաղաքատիպ ավանը, Վերին եւ Ներքին Ճամբարակ, Վահան, Ծովագյուղ եւ Գետիկ գյուղերը:

Նոնակ Թուրքիայի հյուպատոսի դեմ

ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Մուսավաթ» կուսակցության մամլո ծառայության հաղորդման համաձայն, հունիսի 26-ի լույս 27-ի գիշերը Նախիջեւանում Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոսարանի բակ են նետել մի նռնակ: Ոստիկանությունը ձերբակալել է նռնակ նետողին: «Մուսավաթ» կուսակցության մամլո ծառայության տվյալների համաձայն, ահաբեկչական այդ քայլը կատարել է Նախիջեւանի նախարարների կաբինետի նախագահի տեղակալներից մեկի եղբայրը:

Ամերիկյան վարչությունը հակազդում է հակաթուրքական որոշմանը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՀՈՒԼԻՍ: Ռամկավար ազատական կուսակցության Բոստոնի կենտրոնական գրասենյակից հաղորդում են, որ վերջերս Մ. Նահանգների Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի կողմից ընդունված որոշումը (օրենքը), որը 25 մլն. դոլարով կրճատում է Թուրքիային տրվելիք ամերիկյան տնտեսական օժանդակությունը, խիստ զայրացրել է նախագահ Քլինթոնի վարչությանը: Պետվարչությունը խոստացել, որ հայամետ կոնգրեսական Ջոն Պորտերի կողմից առաջարկված եւ մեծամասնության ձայնով ընդունված այդ որոշումը հակազդվելու է ուժգնորեն եւ աշխատելու է որոշման վերջնական տարբերակում հասնել այն բանին, որպեսզի վերականգնվի Թուրքիային տրվելիք օգնությունն իր լրիվ ծավալով:

Պետքարտուղարության խոսնակ Նիկոլաս Բըռնզը հայտարարել է. «Այսպես կոչված Պորտերի նախագծին ուժգնորեն դեմ է Քլինթոնի վարչությունը: Մենք Կոնգրեսի հետ ուզեցինք մի քանի ամիսներին կաս խանենք փոխել այդ օգնության կրճատման դրույթները եւ լրիվ չափով վերականգնել օժանդակությունների ծրագիրը»: Ինչպես նշել ենք նախապես, Պետքարտուղարությունը, Պենտագոնն ու Թուրքիայի կողմից բացված լոբբիստական ֆիրմաները ջանասիրաբար ընդդիմանում էին ներկայացուցիչների պալատի կողմից Պորտերի նախագծի ընդունմանը: Հիշեցնենք նաեւ, որ որոշումն անցել էր 247 կողմ, 155 դեմ եւ 33 ձեռնպահ ձայներով:

Քլինթոնը 50 մլն է խոստանում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍ: Նախագահ Բիլ Քլինթոնը հայտնեց, որ պատրաստ վում է 50 մլն. դոլար հատկացնել նախկին Հարավսլավիայում խաղաղապահ գործողություն իրականացնելու համար: Հիշեցնենք, որ նախատես Մ. Նահանգները հակված էր հրաժարվել այդ միջոցառումների ֆինանսավորումից: Այսօր սակայն հիմնավորելով իր որոշումը, Քլինթոնն ընդգծեց, որ ֆինանսավորումից հրաժարվելը կարող է ծեղ վածք առաջացնել ՆԱՏՕ-ի շարքում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ՏԵՂԱԿԱՆ

Սկիզբը էջ 1

– Դուք գիտեք, համամասնական ընտրություններին մասնակցում են 13 կուսակցություններ: Ինչպե՞ս է դրսեւորվում հասարակական կարծիքի վերաբերմունքը նրանց նկատմամբ:

– Ընդհանուր առմամբ մեր երկրի բնակիչների 60 տոկոսը համակրանք չունի որեւէ կուսակցության նկատմամբ: Բայց հուլիսի 5-ին ընտրողները իրենց վերաբերմունքը պիտի արտահայտեն 13 կազմակերպությունների նկատմամբ, իրենց ձայնը տալով դրանցից որեւէ մեկին: Հարց- ը դեռ չի հասցրել ծանոթանալ պատգամավորության թեկնածուներին, 8,5-ն էլ ցանկություն չունի ծանոթանալու: Եթե ուշադիր ծանր ու թեթեւ անենք նման ցուցանիշները, ապա կտեսնենք, որ դեռեւս անտարբեր են մնացել նրանք, ովքեր ցանկություն չունեն մասնակցել Ազգային ժողովի ընտրություններին: Հատկանշական է, որ տարբեր են ընտրողները իրենց վերաբերմունքով, անգամ գնահատականներով: Որեւէ թեկնածուի օգտին քվեարկելու կողմնորոշում ունեն հարցման մասնակիցնե-

– Նախ, մենք փորձել էինք պարզել, թե հարցման ենթարկվածների ո՞ր մասը պիտի մասնակցի հանրաքվեին: Հանրաքվեին մասնակցելու ցանկություն է հայտնել 69,7 տոկոսը, 12,6 տոկոսը մտադրություն չունի դրան մասնակցելու: 17,7 տոկոսը դեռ տատանվում է: Միաժամանակ շատերը նշում են, որ դեռեւս հնարավորություն չեն ունեցել ծանոթանալ Գերագույն խորհրդի կողմից հանրաքվեի դրված Սահմանադրությանը:

– Հետաքրքիր է, բայց փաստ է, որ

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ

Միայն 6 կուսակցություն կանցնի 5 տոկոսի պատվարը

ման մասնակիցների կարծիքով՝ 5 տոկոսից ավելի ձայներ կստանան ընդամենը 6 կուսակցություններ, հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ, ընտրական միավորումներ:

Ստացված արդյունքները վկայում են, որ այդ ցանկալի սահմանը կանցնեն «Հանրապետություն» ընտրական միավորումը, Հայաստանի կոմունիստական կուսակցությունը, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, Ազգային ժողովրդավարական միությունը, Ազգային ինքնորոշում միավորումը, «Կամք» միության հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը եւ Հայ դաշնակցություն կուսակցության ընտրական միավորումը: Ինչպես տեսնում ենք նախընտրական քարոզչությունն իր դերը խաղացել է եւ շատ կուսակցություններ բավականին բարձրացրել են իրենց գործակիցը:

– Պարոն Երիցյան, իսկ ի՞նչ վերաբերմունք ունի ընտրողը համամասնական ընտրությունների վերաբերյալ: Օրինակ, Ձեր հարցման մասնակիցները գիտե՞ն իրենց պատգամավորության թեկնածուներին:

– Այստեղ, կարծում եմ, հետաքրքիր արդյունքներ են ստացվել: Ընդհանուր առմամբ պատգամավորության թեկնածուները ակտիվ քարոզչություն են տարածել, եւ դա թույլ է տվել ընտրողներին այս կամ այն չափով ծանոթանալ պատգամավորության թեկնածուներին: Հարցման մասնակիցների 33,1 տոկոսը գիտի ընտրատարածքի բոլոր պատգամավորներին: 31 տոկոսը ծանոթ է մեկ երկուսին: 16,5 տոկոսը ծանոթ չէ եւ ոչ մեկին: 10,1-ի 48,8 տոկոսը, մնացածները որեւէ կոնկրետ կողմնորոշում չունեն: Եվ դա բնական է, քանի որ ընտրատարածքներում պատգամավորության թեկնածուների թիվը անցնում է 10-ից եւ նրանց համար շատ դժվար է կողմնորոշվելը:

– Իսկ չկա՞ն չափանիշներ, հատկանիշներ, որոնցով կարող է կողմնորոշվել ընտրողը: Ի՞նչն է ավելի շատ գնահատում ընտրողը պատգամավորության թեկնածուի մեջ:

– Նախ, մարդկային-բարոյական բարձր հատկանիշները՝ ազնվությունը, անկեղծությունը, անկաշառությունը, հայրենասիրությունը: Համենայնդեպս, այդպիսին ցանկանում է տեսնել հարցման մասնակիցների 29,9 տոկոսը: Հաջորդ կարեւոր հատկանիշը, որ առանձնացվում է, պատասխանատվության մեծ զգացումն է: 22,1-ի «տնտեսական եւ ազգային մտածողությունն ու գործնականությունը» տարբերակ-պատասխանը առանձնացնում է 20 տոկոսը: Այնուհետեւ ավելացվում է՝ օրինապահ կարողությունները եւ հմտությունները, տվյալ ընտրատարածքում որոշակի հեղինակություն ունենալը, հռետորական ձիրը եւ այլ հատկանիշներ:

Ինչպես տեսնում ենք, մարդիկ մտածում են, խորհում եւ կարծում եմ, նրանք ճիշտ կողմնորոշում կունենան:

– Պարոն Երիցյան, մենք տարվեցինք Ազգային ժողովի մասին հարցադրումներով: Հուլիսի 5-ին մենք մեր վերաբերմունքը պիտի արտահայտենք նաեւ Սահմանադրության նկատմամբ: Ինչպիսի՞ն է հասարակական կարծիքն այդ առումով:

անգամ նրանք, ովքեր ծանոթ չեն Սահմանադրությանը, դատողություններ են անում, այնպես թե այնպես փորձում կոնկրետ վերաբերմունք ունենալ, շատ հաճախ բացասական:

– Ձեզ հետ համաձայն եմ: Որպես Ազգային ժողովի պատգամավորության թեկնածու, ես օրեր առաջ հանդիպում ունեցա ընտրողների հետ: Երբ խոսք բացվեց ընտրությունների մասին, մի փոքրիկ հետազոտություն կատարեցի: Դահլիճում գտնվող ավելի քան 300 մարդկանց խնդրեցի, որ ձեռք բարձրացնեն նրանք, ովքեր կարդացել կամ հիմնականում ծանոթ են Սահմանադրությանը: Ձեռք բարձրացրեց ընդամենը 15 հոգի: Սա որպես նախաբան ձեր հարցադրմանը: Իսկ մեր հարցման մասնակիցների 39 տոկոսը «այո» է ասելու Սահմանադրությանը, 37,7 տոկոսը կողմնորոշված է «ոչ» ասելու, մնացածները դեռ տատանվում են: Ընդհանուր առմամբ, հասարակական կարծիքն անընդհատ փոխվում է, մանավանդ այս օրերին, երբ նշանակություն ունի յուրաքանչյուր օրը, անգամ ժամը: Օգտվելով առիթից, ես կուզենայի դիմել բոլոր ընտրողներին: Այսօր այս կամ այն կողմից տարբեր կազմակերպություններ, անհատներ կոչեր են անում չմասնակցել ընտրություններին եւ Սահմանադրության հանրաքվեին: Չպետք է ենթարկվել նման կոչերին: Մեզանից յուրաքանչյուրը պարտավոր է հուլիսի 5-ին արտահայտել իր կարծիքը, որից եւ կախված կլինի մեր վաղվա օրը: Ուրեմն հենց այսօր պիտի տեր լինենք մեր վաղվա օրվան:

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

Միջազգային դիտորդների արձագանքները կազդե՞ն իշխանությունների վրա

Միամտություն կլիներ կարծել, թե Հայաստան ժամանող բազմաթիվ դիտորդները կարող են որեւէ ազդեցություն ունենալ հուլիսի 5-ին անցկացվելիք Ազգային ժողովի ընտրությունների կամ Սահմանադրության հանրաքվեի ընթացքի վրա: Սովորաբար, ընդունված կարգով, դիտորդները հիմնականում ծանոթանում են տվյալ երկրի օրենքներին, հանդիպումներ անում, առավելագույն դեպքում զբաղվում այսպես կոչված «լիկբեզով», ուսումնասիրում, այցելում տեսարժան վայրեր, խուսափում ֆինանսական հարցազրույցներ տալուց, ակնկալիքներ եւ հույսեր հայտնում ու վերադառնում հայրենի ափեր: Նրանց հիմնական անելիքը, թերեւս կլինի այն, որ մի միասնական արձանագրություն նախապատրաստեն եւ ուղարկեն ԵԱՀԿ կամ ՄԱԿ, բայց այն ընտրությունների կամ հանրաքվեի ընթացքի վրա որեւէ ազդեցություն չի ունենա:

Միակ լուրջ ազդեցությունը կարող է նրանց ներկայությունը լինել ընտրատարածքներում, որտեղ հանձնաժողովների նախագահներն ու անդամները ինչ-որ կերպ կզգաստանան:

Հայաստանում գտնվող ԵԱՀԿ դիտորդների համար մշակված է հանդիպումների ու շրջագայությունների յուրօրինակ ծրագիրը: Նրանց ընդունելու են ՀՀ նախագահը, ԳԽ նախագահը, արտգործնախարարը, կուսակցությունների եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների ղեկավարները, հանդիպելու են նաեւ լրագրողների հետ, լինելու են շրջաններում, այցելելու են ս. Էջմիածին: Ամենահետաքրքիրն այն է, որ հուլիսի 5-ին դիտորդների կուտակումներ են սպասվում այն շրջաններում, որոնք վերահսկելի են իշխանությունների կողմից, օրինակ, Սպիտակը, ուր մեկնելու են եւ գերմանացի, եւ իտալացի դիտորդներ: Այսինքն, միջազգային դիտորդների բաշխումը կատարվում է անհամամասնորեն: Այս ամենը՝ «պաշտոնական» ծրագրի շրջանակներում: Բայց, իհարկե, շատ դիտորդներ չեն բավարարվում այսքանով: Նրանք զրուցում են քաղաքացիների, լրագրողների, հասարակ մարդկանց հետ: Հետաքրքրվում են նաեւ արդեն իսկ կատարված օրինախախտումներով, ճնշումներով եւ դրանց հետեւանքներով: Նրանցից շատերի մոտ այն տպավորությունն է ստեղծվել, թե մեր ժողովուրդը հաջաստեղյակ չէ թե ընտրությունների, թե հանրաքվեի իրավական դաշտին, նույնիսկ չգիտի, թե քանի հարցի պետք է պատասխանեն եւ ինչպես: Սա իհարկե նախեւառաջ պետական լրատվական միջոցների ամենաառաջին եւ կարեւոր բացթողումն է: Անբավարար մակարդակի վրա է մնացել ընտրությունների եւ հանրաքվեի մասին ամենատարրական տեղեկատվության տարածումը, փոխարենը տուրք է տրվել իշխանության եւ նրա համակիր ուժերի, ինչպես նաեւ Սահմանադրության նախագծի ըստ էության ծանծաղ եւ միակողմանի քարոզչությանը, որն ավելի շատ զզվանք է առաջացրել ընտրողների շրջանում, քան ունեցել դրական ազդեցություն: Օրինակ, Մեծ Բրիտանիայից դիտորդ Չարլզ Լաբենը Ֆոյյան տաղանին տված հարցազրույցում ասել է, թե. «սա առաջին անգամն է, երբ Հայաստանում անց են կացվում բազմակուսակցական ընտրություններ: Փաստորեն, խառը համակարգով անցկացվող ընտրությունների ժամանակ ընտրողը պետք է պատասխանի երկու հարցի, իսկ Ձեզ մոտ կա նաեւ Սահմանադրության հանրաքվե: Եւ ընտրողները, օրինակ, Մեծ Բրիտանիայում, շատ կշփոթվեին եւ պատրաստ չէին լինի պատասխանել այդպիսի մեծ թվով հարցերի: Մենք նախընտրում ենք, որ ընտրությունների ժամանակ ընտրողը պատասխանի միայն մեկ հարցի: Ձեզ համար դժվար է նաեւ այն պատճառով, որ ժողովրդավարությունը Հայաստանում դեռ նոր է զարգանում»: Բնական է, որ անգլիացի դիտորդը այսպիսի գնահատական չէր տա, եթե արդեն իսկ չհամոզվեր հայ ընտրողների անտեղյակության մեջ: Հմտորեն օգտագործելով դասական դեմագոգիայի եւ խորհրդային քարոզչության զինանոցը, իշխանությունները եւ նրանց ծառայող պետական լրատվական միջոցները այդպես էլ մակերեսի վրա թողեցին հիմնական հարցերի ամենօրյա լուսաբանումը, ավելի շատ տրվելով ռոմանտիզմին, տպագրելով սին ու ռեւակայության արդյունք եւ սարկազմի արժանի հրապարակումներ, հարցազրույցներ: Պարզ է, որ փորձի պակաս կար: Բայց այն պետք էր ժամանակին լրացնել, օգտագործելով ոչ միայն այդ նպատակով անցկացվող բազմաթիվ ու բազմաբնույթ միջազգային սեմինարները, այլեւ անձնական ծանոթացումներությունները տասնյակ արտասահմանյան երկրներ: Այժմ, երբ մեր ժողովուրդը կանգնած է իրոք բախտորոշ ընտրության առաջ, ընդամենը պետք է ասել. չխանգարեք գոնե այն ընտրողներին, որոնք համոզված պետք է գնան ընտրությունների: Իսկ թե ինչ կասեն արտասահմանյան դիտորդները, այդ մասին թող մտածեն իշխանությունները, որոնք, երեւի թե առաջինը կզգան դիտորդների ներկայացրած հաշվետվությունների արձագանքները, նկատի ունենալով, որ դրանք կլինեն ՄԱԿ-ի կամ ԵԱՀԿ-ի անդամ երկրներից:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԸՆՏՐԱՊԱՅՔԱՐ

Ով ինչքան է ծախսում ընտրարշավում

Սկիզբը էջ 1

Առանձին կուսակցություններ մեծ սիրով մեզ հետ կիսեցին իրենց ընտրարշավի գովազդների եւ ազդագրերի տարածման համար նախատեսված դրամական հատկացումների պատկերը: Օրինակ, ՀՌԱԿ-ում հաշվապահի պարտականություններ կատարող Գայանե Սուրադյանը տեղեկացրեց, որ ՀՌԱԿ-ը առաջինը գրանցված լինելով, մյուս կուսակցությունների համեմատ առավել պատրաստ սկսեց իր գովազդային արշավը՝ հունիսի 14-ին բացելով հատուկ հաշվեհամար: Այդ հաշվեհամարին փոխանցումներ են արել իրենց համակիրները, մինչեւ հունիսի 29-ը գոյացնելով 822 հազար 500 դրամ, որից ծախսվել է 631 հազարը: Ի դեպ, այդ հաշվեհամարը ենթակա է ԿԸՀ-ի ստուգմանը: ՀՌԱԿ-ը 522 հազար դրամ փոխանցել է հեռուստառադիոհեռարձակման գովազդային գործակալությանը՝ 48 վայրկյանանոց գովազդային հոլովակներ պատրաստելու դիմաց: Հիշեցնենք, որ համաձայն ընտրությունների մասին օրենքի, համամասնականով թե մեծամասնականով առաջադրված թեկնածուին թույլատրվում է իր գովազդային արշավում ծախսել ոչ ավելի, քան Հայաստանում արձանագրված նվազագույն աշխատավարձի հինգհարյուրապատիկը, այսինքն՝ մոտ 240 հազար դրամ: Նշենք, որ համամասնական ցուցակում ՀՌԱԿ-ն ունի 40 թեկնածու եւ կուսակցության ղեկավարների ենթադրությամբ չի գերազանցի գովազդային ներդրումների թույլատրված գումարի 50 տոկոսը:

ԱԺՄ-ում Շավարշ Քոչարյանը ազնվորեն խոստովանեց, որ իրենք դեռեւս որեւէ էական ծախսում չեն արել այդ ասպարեզում եւ դժվար թե հասցնեն այդ անել մինչեւ հուլիսի 5-ը:

ԱԻՄ-ի քարտուղարությունում նույնպես գանձապահ Յումուշաղյանը պատրաստակամությամբ հայտնեց, որ ԱԻՄ-ը դժվար թե կարողանա ծախսել թույլատրված գումարի 30 տոկոսը: ԱԻՄ-ը, որ համամասնականով 40 թեկնածու է առաջադրել, պատրաստել է նախընտրական գրքույկներ, որի լրագրահիմքի համար ծախսել է ընդամենը 600 հազար դրամ: Նա նշեց նաեւ, որ հեռուստատեսությամբ 30 րոպեանոց հերթական ելույթը ԱԻՄ-ի վրա կնստի 120 հազար դրամ, եւ իրենց կուսակցությունը որոշել է երկու անգամ օգտվել այդ իրավունքից:

ՀՀՇ վարչության գլխավոր հաշվապահ Արմեն Ասլանյանը, ձեռնպահ մնալով որեւէ փաստացի տվյալ բերելուց, դիվանագիտորեն արձանագրեց, որ իրենք ամեն ինչ անում են օրենքի սահմաններում: Հեռուստատեսությանը կատարվող վճարումների մասին հարցին պատասխանելիս նա նշեց, որ հեռուստատեսությունն ինքն է հետամուտ ՀՀՇ-ին գովազդող անվճար նյութեր հեռարձակել, քանի որ եթեր տալու առանձնապես նյութ չունի:

«Շամիրամ» կազմակերպության ծախսումների շուրջ լուրեր էին պտտվում, թե 200-300 հազար դոլլարը միանգամայն համապատասխանում է այն գովազդային արշավին, որն սկսել է մեծ աղմուկ հանած այս կազմակերպությունը: Սակայն «Շամիրամի» անդամ Անժելա Բակունցի հետ հեռախոսազրույցում վերջինս նշել է, որ իրենք անբասիր տեղավորվում են օրենքով նախատեսված սահմաններում: Ի դեպ, նա խոստացավ, որ հուլիսի 5-ից հետո իրենք սեփական միջոցներով կմաքրեն շենքերի պատերն ու ցուցափեղկերին փակցված ազդագրերը:

Ինչեւէ, ամփոփելով կարելի է եզրակացնել, որ նախընտրական արշավի դրամային ենթաբեմը դեռեւս երկար ժամանակ է բացված կամ քողարկված լինելու, քանի որ ժողովրդավար ու բացախոսու հասարակություն չի ձեւավորվել մեզանում եւ քանի դեռ թեկնածու առաջադրվածի թիկունքում կանգնած կուսակցական կամ անհատական շահերը նրան ստիպում են «խելամիտ ու համառ» լռություն պահպանել:

ԵՐԵՎԱՆ

ԿԸՀ-ն մերժեց գրանցել Սահմանադրության նախագծի գլխավոր հեղինակին

Հուլիսի 1-ին ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունների Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քննարկեց թիվ 22 ընտրատարածքում առաջադրված պատգամավորության թեկնածու, իրավագիտության թեկնածու Վլադիմիր Նազարյանի դիմում-բողոքը, որի գրանցումը մերժվել էր: Հանձնաժողովը գրանցել էր Վլադիմիր Նազարյանին, սակայն վերջին օրերին նրանից ստացել էր դիմում իր [illegible] ուղղում կատարելու նպատակով (նա նախապես նշել էր, որ չի աշխատում, սակայն, այնուհետեւ խնդրել էր «չի աշխատում» բառակապակցության փոխարեն գրել «Օրենսդրության զարգացման աջակցող իրավագիտության կենտրոնի» տնօրեն: Նա պատճառաբանել է, որ իր տնօրինության տակ գտնվող հիմնարկությունը չի աշխատել եւ աշխատավարձ չի ստացել:

ԿԸՀ-ն որոշեց գործը օրենքի 21-րդ կետը խախտելու համար չեղյալ համարել հունիսի 8-ի որոշումը եւ չգրանցել Վլադիմիր Նազարյանին որպես պատգամավորության թեկնածու:

ԼՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Հեռ. 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ ՍԱՄՒԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային ցանցով «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

110-ամյակ

Սկիզբը էջ 1

Համագործակցելով Վանի առաջնորդ Խրիմյան Հայրիկի հետ, նա կարճ ժամանակամիջոցում մեծ հեղինակություն էր ձեռք բերել ազատանիտ երիտասարդության շրջանում: Շնորհիվ Խրիմյանի եւ Փորթուգալյանի ծավալած հասարակական-քաղաքական գործունեության, 1880-ական թվականներին ազատագրական պայքարը ձեռք բերեց հստակ կողմնորոշիչներ: Հատկապես մեծ ոգեւորություն կար կրթական, լուսավորչական գործունեության շուրջ: Սակայն 1885 թ. հալածանքները առավել սուր բնույթ ստացան, աքսորվեց Խրիմյանը, քաղաքից վտարվեց Փորթուգալյանը: Փորթուգալյանի աշակերտները, նրանցից առավել ակտիվ Մկրտիչ Ավետիսյանի (Թերլեմեզյան) գլխավորությամբ «Հայրենասիրաց» ընկերությունից զատ ստեղծեցին քաղաքական գաղտնի կուսակցություն, որը որդեգրեց «Զենքով կռվել եւ ձեռք բերել ազգային փրկությունը» կարգախոսը:

կին. Մ. Ավետիսյանի ջանքերով, կայացավ Արմենականների եւ Հայրենասիրական Միության միակցումը, որի շնորհիվ Վասպուրականում ձեւավորվեց 3000 մարտիկ ունեցող կանոնավոր եւ զինավարժ ուժ: 1896 թ. հունիսի 3-ին սկսվեց Վանի նշանավոր եւ հերոսական ինքնապաշտպանությունը, որը փաստորեն կոտորածից փրկեց թե Վանի, թե գավառի հայ ազգաբնակչությանը: Հաղթական մարտերից հետո, սակայն, խաբվելով օտարերկրյա դիվանագետների տված կեղծ երաշխիքներից, Մկրտիչ Ավետիսյանի ղեկավարությամբ գործող 800 մարտիկներից եւ նրանց միացած վեց տասնյակ հնչակ եւ դաշնակ հայրենասերներից կենդանի մնացին միայն 80-ը: Այնուհետեւ, սկսվեց եւ ազատական եւ ժողովրդավարական բնույթի տարբեր կուսակցությունների ստեղծման փուլը, որոնցից մի քանիսին մաս կազմեցին արմենականները: Հատկապես կցանկանայինք ընդգծել Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցության դերն ու նշանակու-

կանին եւ օգտվելով պատմական նոր պայմանների ընձեռած հնարավորությունից, վերահաստատվեց մայր հայրենիքում, ի դեմս Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության: Կուսակցությունն անցած հինգ տարիների ընթացքում իր մասնակցությունն է բերել մեր անկախ պետականության եւ նոր հասարակության կայացման գործընթացներին, առավելապես կարեւորելով համագործակցությունը եւ միաբանությունը ժողովրդի ստեղծագործ եռանդը ի նպաստ հայրենիքի ծառայեցնելու մեծ գործում: ՀՌԱԿ պատգամավորական խմբակցությունն անցած ժամանակաշրջանում պաշտպան օրինաստեղծ գործունեություն է ծավալել Հանրապետության Գերագույն Խորհրդում, հանդես գալով հարցադրումներով եւ օրենսդրական նախաձեռնություններով, արդյունավետ մասնակցություն բերել Սահմանադրական գործընթացին: Ներկայումս ՀՌԱԿ ակումբներ են գործում Հայաստանի գրեթե բոլոր շրջաններում, կուսակ-

ցական տնտեսությունները, մենք միաժամանակ քաջալերում ենք իրենց իրավունքների պաշտպանության համար ստեղծված աշխատավորական արհեստակցական եւ այլ քաղաքացիական միությունները: Կուսակցությունը վստահ է, որ հենց այս ուղիով հնարավոր կդառնա աշխատանքի, դրամագլխի ու տաղանդի ընկերակցությունը ու գործակցությունը` մեծագույն բարիքներ պարգեւելով հասարակությանը:

Սոցիալական բնագավառում, կուսակցությունը հանդես է գալիս ուժեղ քաղաքականության կողմնակից` առաջնահերթ ուշադրություն դարձնելով աշխատանքով ապահովվածության, ընտանիքի սոցիալական պաշտպանվածության, կրթության եւ առողջապահության, ապագա քաղաքացու ձեւավորման ու դաստիարակության հիմնահարցերին: Մեր դիրքորոշումներն այս հիմնահարցերում բխում են այն համոզմունքից, որ անցումային այս փուլում այդ բնագավառները պետք է գտնվեն պետական հովանավորչու-

Ազգային ազատագրական պայքարից մինչեւ ժողովրդավարական ազատականություն

«Արմենական» կուսակցության ստեղծման 110-ամյակի առթիվ

Մկրտիչ Ավետիսյանի (Թերլեմեզյանի) գլխավորությամբ Կուսակցության հիմնադիրներ դարձան նրա եղբայր Գրիգորիսը, Ղեւոնդ Խանջյանը (Աղասի Խանջյանի հայրը), Մագնոս Բարութճյանը, Գաբրիել Նարանյանը, Գրիգոր Անեմյանը (Գուրգեն Մահարու հայրը), Գարեգին Բաղեշցյանը, Եղիշե Գոնտաֆճյանը, վարժապետանոցի տնօրեն Գրիգոր Պեոզիկյանը (Չիկահեր), դաստիարակ ու տնօրեն Գեւորգ Օտյանը (Երվանդ Օտյանի հորեղբայրը) եւ ուրիշներ: Շուտով նրանց միացան նաեւ Արմենակ Եկարյանը, հետագայում նշանավոր գեղանկարիչ Փանոս Թերլեմեզյանը, Հայրապետ Ճանիկյանը, փաստաբան Արմեն Չիտանյանը Միքայել Նարանյանը, Արտակ Դարբինյանը, Մարիոս Զարոխչյանը եւ շատ ուրիշներ:

Միեւնույն ժամանակ, Վանից վտարված Մ. Փորթուգալյանը, անցնելով Մարսել, այստեղ մի քանի համախոհների օգնությամբ 1885-ին հիմնադրում եւ լույս է ընծայում «Արմենիա» թերթը, որի անունով էլ, Փորթուգալյանի նախկին աշակերտների եւ գործընկերների ստեղծած կուսակցությունը անվանեցին «Արմենական»:

Չնայած հալածանքներին եւ ձերբակալություններին, «Արմենական» կուսակցությունը կարողացավ մեծ քաղաքական ազդեցություն ձեռք բերել Վասպուրականում, պահպանելով գաղտնապահություն եւ խոհեմություն Վանի մեջ կուտակել բավական քանակությամբ զենք եւ զինամթերք, արդյունավետ շարունակել կրթական եւ զինավարժության գործը: 1890-ականի սկզբներին արմենականները, շնորհիվ հեռատես եւ զգույշ գործելակերպի, միայն Վանի եւ Շատախի մեջ ունեին արդեն 90-ից ավելի մարտական խմբեր, մասնաճյուղեր էին ստեղծված Արեւմտահայաստանի այլ գավառների երկու տասնյակից ավելի բնակավայրերում, ինչպես նաեւ օժանդակ մասնաճյուղեր Բուլղարիայում, Ամերիկայում, Եգիպտոսում եւ Կովկասում: Քաղաքական ասպարեզ մտած նոր քաղաքական կուսակցությունների` Դաշնակցության եւ Հնչակյանների արկածախնդիր եւ ցուցական գործելակերպը նկատի ունենալով, արմենականները 1894 թ. Մկրտիչ Ավետիսյանի Վան վերադառնալուց հետո, ձեռնարկեցին Արմենականը համահայկական քաղաքական կուսակցության վերածելու գործընթացը:

1895-96 թ.թ. ջարդերի նախօրյա-

թյանը, որը ստեղծվեց 1908 թվականին արմենականների եւ վերակազմյալ հնչակների «Ազգային» թեւի միավորումով: Այն մեծ դեր խաղաց առաջին աշխարհամարտին հաջորդած ազգային մեծագույն աղետի` Հայոց ցեղասպանության ժամանակ հերոսական ինքնապաշտպանությունների կազմակերպման գործում: Հիշենք Շապին-Գարահիսարը, Մուսա լեռը, Վանի հերոսամարտը, որոնք դարձնեցին մեր ժողովրդի գոյության իրավունքը: Վասպուրականի 120 հազար բնակիչների կազմակերպված գաղթը Արեւելյան Հայաստան, իր հետ բերեց նաեւ կուսակցության լավագույն ուժերը, որոնք շարունակեցին իրենց հայրենանպաստ գործունեությունը Անդրկովկասում: 1920 թ. կուսակցությունը որոշում է իր Կենտրոնը Կոստանդնուպոլսից տեղափոխել Երեւան, սակայն Հայաստանի խորհրդայնացումը ձախողում է այդ ծրագիրը: Իսկ 1921 թ. հաշվի առնելով Հայաստանի խորհրդայնացումից հետո արեւմտահայության անորոշ վիճակը, Հայ Սահմանադիր Ռամկավարները, Հայ Ազգային Ազատական միությունը, զորավար Անդրանիկի Հայաստանյան շարժման մասնակիցները եւ այլք, Կոստանդնուպոլսում հռչակում են Ռամկավար Ազատական կուսակցության ստեղծումը: Կուսակցությունը, որն անմիջապես լծվեց հայրենի պետականության աջակցելու գործին նրանում տեսնելով Հայ ժողովրդի Մեծ Երազի իրականացման հնարավորությունը: 1920-ական թ.թ. կուսակցությունը, սփյուռքում հանգանակած միջոցներով սկսեց նոր ավանների շինարարություն Հայաստանում, հայրենիք առաքեց գյուղատնտեսական սարքավորումներ եւ սերմացու: Նա զորակցեց խորհրդային բանակի հայկական կազմավորումներին երկրորդ աշխարհամարտի ընթացքում, խրախուսեց եւ օժանդակեց գործարանների շինարարությանը սփյուռքահայերի կողմից հետպատերազմյա տարիներին, կազմակերպեց Հայկական առաջին միջազգային կոնգրեսը 1946 թ. Նյու Յորքում` պահանջելով դաշնակիցներից Հայկական հարցի արդարացի լուծումը:

Կուսակցության անդամները 1988 թ. երկրաշարժից հետո, առաջին համատեղ ձեռնարկությունները ստեղծեցին Հանրապետությունում: ՌԱԿ-ը առաջինն անվերապահորեն պաշտպանեց Հայաստանի անկախության հռչակումը 1991 թվա-

ցության տեսակետներն են արտահայտվում «Ազգ» օրաթերթում, «Պայքար» ամսագրում, նրա հետ համագործակցաբար Հանրապետությունում լայն գործունեություն է ծավալել Թեքեյան մշակութային միությունը: Հանրապետության քաղաքական համակարգում ՀՌԱԿ-ը հայտնի է որպես հեղափոխականությունն ու ծայրահեղականությունը մերժող, քաղաքական «Կենտրոն»-ը զբաղեցնող, չափավորության, հավասարակշռության եւ հանդուրժողականության սկզբունքներով գործող, կառուցողական ընդդիմության կուսակցություն:

Այսօր, Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային Ժողովի առաջին բազմակուսակցական ընտրություններին է գնում առաջնային համարելով հայ ժողովրդի կամքն ու շահերը, ապահովելու անհատի եւ հավաքականության բնական իրավունքների հաստատումը, քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական եւ բարոյական բարեշրջումների գաղափարների կենսագործումը, պաշտպանելու հայոց ինքնությունը, ռամկավար եւ ազատական սկզբունքների վրա հիմնված պետականության եւ քաղաքացիական հասարակության կայացումը, իրագործելու մեր պատմական հայրենիքի ամբողջականության վերականգնման, Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման, Մայր հայրենիքում հայ ժողովրդի ազգահավաքի ծրագրերը: Այս վսեմ նպատակները հնարավոր է իրագործել միայն Հայոց պետականության քաղաքական եւ տնտեսական հզորացմամբ եւ հասարակության բոլոր խավերի համատեղ ջանքերով:

ՀՌԱԿ-ը հավատում է, որ բոլոր քաղաքացիները հավասար են օրենքի առջեւ եւ նրանց անձն ու քաղաքական ազատությունները պետք է զերծ մնան ամեն կարգի ոտնձգություններից պաշտպանված լինեն օրենքով:

Տնտեսական բնագավառում, ձգտելով արագ առաջադիմության տնտեսության հետագա ազատականացման եւ շուկայական բարեփոխումների միջոցով, կուսակցությունը դեմ է մենաշնորհներին, որոնք պարտադրում են իրենց կամքը եւ ոտնահարում աշխատավորների շահերը: Քաջալերելով համագործակցական, բաժնետիրական ընկերությունների ստեղծումը, որոնց շնորհիվ առավելապես կզարգանան անհա-

թյան ներքո:

Կուսակցությունը կողմ է Հայաստանի քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային վերելքին, ջանալով խանդավառել եւ մասնակից անել այդ վերելքին արտերկրի հայությանը` ի վերջո նպատակ ունենալով մեր ժողովրդի ազգահավաքը Մայր Հայրենիքում:

Նախընտրական քաղաքական մեր պլատֆորմի այս հիմնական խնդիրների լուծումն է, որ իրական բովանդակություն կհաղորդի «Ժողովրդից, ժողովրդով, ժողովրդի համար» կարգախոսին, որն դավանում է կուսակցությունը 1921 թվականից ի վեր:

Այսպիսով, Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցությունը ՀՀ Ազգային Ժողովի ընտրություններին է գնում իրեն քաղաքական միասնության մեջ համարելով ժողովրդի հետ, նրա խղճերն ու ձգտումներն արտահայտողի իրավունքով:

Արմենականների կողմից Վանի քաղաքային ընտրություններին ազատական թեկնածուներ առաջադրելուց մինչեւ Հայաստանի անկախ Հանրապետության Ազգային Ժողովի ՀՌԱԿ Պատգամավորական թեկնածուների առաջադրում, այսպիսին է կուսակցության 110-ամյա քաղաքական ուղին, որն անբաժան է մեր ժողովրդի անցած պատմական ուղուց:

Եզրափակելով հայ իրականության առաջին քաղաքական կազմակերպության` Արմենական կուսակցության ստեղծման 110-ամյակին նվիրված մեր խոսքը, կցանկանայինք իշխանությունների, լայն հասարակայնության ուշադրությունը հրավիրել մեր քաղաքական պատմության այդ նշանակալի երեւույթի համահայկական, համապետական նշանակության վրա եւ հուսալ, որ հաջորդ նման միջոցառումները նրանք իրենց ամենալայն մասնակցությունը կբերեն:

Մի ամբողջ հարյուրամյակ հայ հայրենասերների սերունդներն ապրել են պատմական հաջորդայնությունը եւ այսօրվա մեր անկախ պետականության, մեր ազգային ինքնության վերականգնման մեջ տեսնում ենք նաեւ արմենականների ավանդը, գլուխ խոնարհում նրանց պայծառ հիշատակի առջեւ եւ հավատացնում ժողովրդին, որ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցությունը բարձր կպահի արմենականների բարձրացրած դրոշը եւ արժանիորեն կշարունակի նրանց սկսած հայրենանվեր գործը:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

7 խորհուրդ

1. Չենթարկվեք ճնշումների, չհանդուրժեք որեւէ անօրինականություն` անկախ նրանից, թե հեղինակները որ կողմից կլինեն: Չի բացառված, որ ոմանք փորձեն ընդդիմության անունից ներկայանալ: Ընտրության պահին Դուք մենակ եք մնալու Ձեր խղճի առջեւ: Որեւէ մեկը չի կարող հետեւել եւ չի հետեւելու Ձեր ընտրությանը: Վստահաբար հավաստիացնում ենք Ձեզ, որ հուլիսի 5-ին ՀՀՇ-ական «Հանրապետություն» միավորման, իշխանամետ «Շամիրամ»-ի, «Կամք»-Հայ դաշնակցություն կազմակերպությունների եւ դրանց պատկանող թեկնածուների անունները քվեաթերթիկներում ջնջելու պարագայում Ձեր ինքնությունը չի բացահայտվելու: Քվեաթերթիկներում Դուք Ձեր անունը կամ հասցեն չեք նշելու եւ ոչ էլ ձեռագիր եք թողնելու, որը հետագայում հնարավոր լինի ճանաչել: Գծեր եք քաշելու, որոնցով հեղինակի ինքնությունը հնարավոր չէ հայտնաբերել: Իրենց թեկնածուի կամ Սահմանադրության նախագծի օգտին քվեարկելու նպատակով ոմանց կողմից հեռախոսով, միջնորդի միջոցով կամ առերես խնդրելու, համոզելու, սպառնալու դեպքում չմերժեք, բայց քվեատուփի մոտ մենակ մնալիս, ընտրության պահին վարվեք Ձեր խղճին ու համոզմունքին համաձայն:

2. Սահմանադրության նախագծին «ոչ» արտահայտվելու դեպքում չխառնվեք, այսինքն քվեաթերթիկի «ոչ»-ի վրա կամ դրա տակ գիծ չքաշեք համարելով, թե այդպիսով Ձեր նշումը կատարել եք եւ ընտրել «ոչ»-ը: Նույնը վերաբերում է նաեւ «այո»-ին:

3. Չհավատաք պաշտոնական քարոզչությամբ մատուցվող կեղծիքին, թե ընդդիմությունը դեմ է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը կամ Սահմանադրություն ընդունելուն: Ընդդիմությունը դեմ է հուլիսի 5-ին հանրաքվեի դրվելիք, հանրապետությունում բռնապետություն ամրագրող ու նրբին որոգայթներ պարունակող նախագծին, այն ընդունելուն ու Սահմանադրություն դարձնելուն:

4. Քվեարկության սենյակում կամ քվեատուփի մոտ երբեք շատ քվեաթերթիկ (Սահմանադրության, համամասնական եւ մեծամասնական ընտրությունների) ունեցող քաղաքացիների նկատելիս, տեղեկացրեք տեղամասային հանձնաժողովի նախագահին, անդամներին եւ թեկնածուների վստահված անձանց:

5. Համամասնական ընտրության քվեաթերթիկում Հայ դաշնակցություն կազմակերպության անունը տեսնելիս չշփոթեք Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության (ՀՅԴ) հետ, որը իշխանությունների կամոք զրկվել է համամասնական ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից: Նրա անդամներից ոմանք մասնակցում են միայն մեծամասնական ընտրություններին: Չշփոթեք նաեւ այսպես կոչված «Հայաստանի ռամկավար (լիբերալ դեմոկրատական) կուսակցությունը» ավանդական կուսակցության հետ, որը կոչվում է Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցություն (ՀՌԱԿ), թիվ 11:

6. Որեւէ ընտրողի ինչ որ գումար առաջարկելու կամ ընտրողներից իրենց մարդու միջոցով ոմանք կարող են դուրս հանել ու ստանալ չլրացված քվեաթերթիկներ` այդ ընտրողներին առաջարկելով իրենց քվեաթերթիկների փոխարեն ինչ որ այլ թղթեր գցել քվեատուփերի մեջ: Երեք տեսակի (Սահմանադրության, համամասնական եւ մեծամասնական ընտրություններից) քվեաթերթիկներից յուրաքանչյուրից մեկ հատ դուրս հանելն էլ այս նպատակի համար բավական է: Դատարկ քվեաթերթիկներ ձեռք բերելուց հետո նրանք դրանում կարող են ջնջել ընդդիմադիր կուսակցությունների եւ նրանց պատկանող թեկնածուների անունները, ինչպես նաեւ Սահմանադրության քվեաթերթիկի «ոչ»-ը` թողնելով «այո»-ն: Այդ անօրինական արարքի հեղինակները տեղամաս մտնող ընտրողներին կարող են առաջարկել նրանց տանել ու քվեատուփի մեջ գցել դրսում արդեն իրենց նշած պատրաստած քվեաթերթիկները, իսկ տեղամասում հանձնաժողովից ստացած քվեաթերթիկները առանց նշումներ կատարելու, մաքուր վիճակում դուրս բերել եւ հանձնել իրենց: Վերջիններս անհրաժեշտ կլինեն անօրինականության գործընթացը շղթայաձեւ շարունակելու նպատակով:

7. Անպայման մասնակցեք քվեարկություններին, այսօրվա իշխանության դեմ Ձեր բողոքը ընտրություններին չմասնակցելու կամ այն բոյկոտելու միջոցով մի՛ արտահայտեք: Միեւնույն է, կարող եք չմասնակցել, բայց ընտրությունները չեն կարող տապալել, որովհետեւ իշխանության ջանքերով ընդունված նոր օրենքի համաձայն, եթե չնչին քանակության ընտրողներ էլ մասնակցեն, ընտրությունները կայացած են համարվելու:

ԱՐԹՈՒՐ [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ի՞նչ պետք է իմանա ընտրողը

Ո՞վ ունի ընտրելու իրավունք

Ընտրություններին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի, 18 տարին լրացած այն անձինք, ովքեր ընտրությունների պահին արդեն ոչ պակաս, քան մեկ տարի բնակվում են Հայաստանում:

Ե՞րբ են տեղի ունենալու ընտրությունները

Ընտրությունները տեղի կունենան 1995 թ. հուլիսի 5-ին: Ընտրական տեղամասերը բաց կլինեն ժամը 8:00-20:00:

Որտե՞ղ ընտրել

Ձեր ընտրական տեղամասի գտնվելու վայրը հրապարակվել է պաշտոնական մամուլում: Երբ չկարողանաք գտնել Ձեր տեղամասը, դիմեք իշխանության մարմիններին:

Ի՞նչ տեղի կունենա ընտրական տեղամասում

1. Առաջին սեղանի մոտ Ձեզ կխնդրեն ներկայացնել անձը հաստատող փաստաթուղթ:
2. Ձեր անունը կգտնեն ցուցակներում, և Դուք պետք է Ձեր անվան դիմաց ստորագրեք:
3. Ձեզ կտրվի պատասխանատու անձի կողմից ստորագրված վկայական, որը Ձեզ իրավունք կտա մասնակցելու քվեարկությանը: Այդ վկայականի մեջ նույնպես Դուք պետք է ստորագրեք:
4. Երկրորդ սեղանի մոտ Դուք այդ վկայականը պետք է ներկայացնեք պատասխանատու անձին: Նա կստորագրի այն և կկտրի դրան կցված ստուգիչ կտրոնը: Այնուհետև ստուգիչ կտրոնը կգցվի հատուկ արկղի մեջ:
5. Այնուհետև Ձեզ կտրվի քվեաթերթիկ: Համոզվեք, որ նրա վրա կան պատասխանատու անձի ստորագրությունը և Ձեր ընտրատարածքի կնիքը: Եթե ստորագրությունը և կնիքը բացակայում են, խնդրեք աշխատողներին լրացնել այդ բացը, քանի որ առանց դրանց քվեաթերթիկը կհամարվի անվավեր:
6. Այս ամենից հետո Ձեզ կառաջարկեն մտնել հատուկ խցիկ, որտեղ Դուք պետք է ջնջեք բոլոր թեկնածուների անունները և կազմակերպությունների անվանումները, թողնելով միայն այն անունը կամ այն կազմակերպության (կուսակցության կամ բլոկի) անվանումը, ում դուք նախընտրել եք տալ Ձեր ձայնը: Խցիկում Դուք պետք է լինեք մենակ: Մինչև խցիկից դուրս գալը փակեք կամ ծալեք ձեր քվեաթերթիկն այնպես, որ Ձեր կատարած նշումները ուրիշները չտեսնեն: Ձեր քվեաթերթիկն անձամբ գցեք քվեատուփը:

Ինչպե՞ս են անցկացվելու ընտրությունները

Ընտրելու իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր քաղաքացու կտրվի 3 քվեաթերթիկ:

Առաջին՝ Ձեզ կտրվեն այսպես կոչված «մեծամասնական» համակարգով ընտրվող թեկնածուների ցուցակ պարունակող քվեաթերթիկներ: Դրանցով Դուք պետք է ընտրեք Ազգային ժողովի ՄԵԿ պատգամավորի, որը կներկայացնի Ձեր ընտրատարածքը: Ընդամենը Հայաստանում կա 150 ընտրատարածք, այսինքն՝ այս ձևով պետք է ընտրվի 150 պատգամավոր:

Երկրորդ՝ Ձեզ կտրվի այսպես կոչված «համամասնական» համակարգով ընտրվող կուսակցությունների ցուցակ պարունակող քվեաթերթիկ: Այդ ցուցակում ընդգրկված են ընդամենը 13 կուսակցություն կամ նրանց միավորումները: Դուք պետք է ընտրեք Ձեր նախընտրած ՄԵԿ հասարակական քաղաքական կազմակերպություն կամ կուսակցություն:

«Համամասնական» համակարգով պետք է ընտրվի 40 պատգամավոր (Ազգային ժողովի պատգամավորների ընդհանուր թիվն է 190): Թե այդ 40-ից քանի՞ պատգամավորը կլինեն տվյալ կուսակցությունից, կախված է նրանից, թե որքան ձայն կստանա այդ կուսակցությունը ամբողջ հանրապետությունում: Ամեն կուսակցություն նախապես ներկայացրել է թեկնածուների իր ցուցակը: Այդ ցուցակների առաջին երեք անունները նշված են քվեաթերթիկում:

Երրորդ՝ Ձեզ կտրվի նաև հանրաքվեի թերթիկ, որով Դուք պիտի որոշեք ընդունվի՞ արդյոք հանրաքվեի դրված Սահմանադրության նախագիծը, թե ոչ: Եթե Դուք կողմ եք Սահմանադրությունն ընդունելուն, ապա այդ թերթիկի վրա պետք է ջնջեք «ՈՉ» բառը: Եթե դեմ եք Սահմանադրությանը, ապա պետք է ջնջեք «ԱՅՈ» բառը:

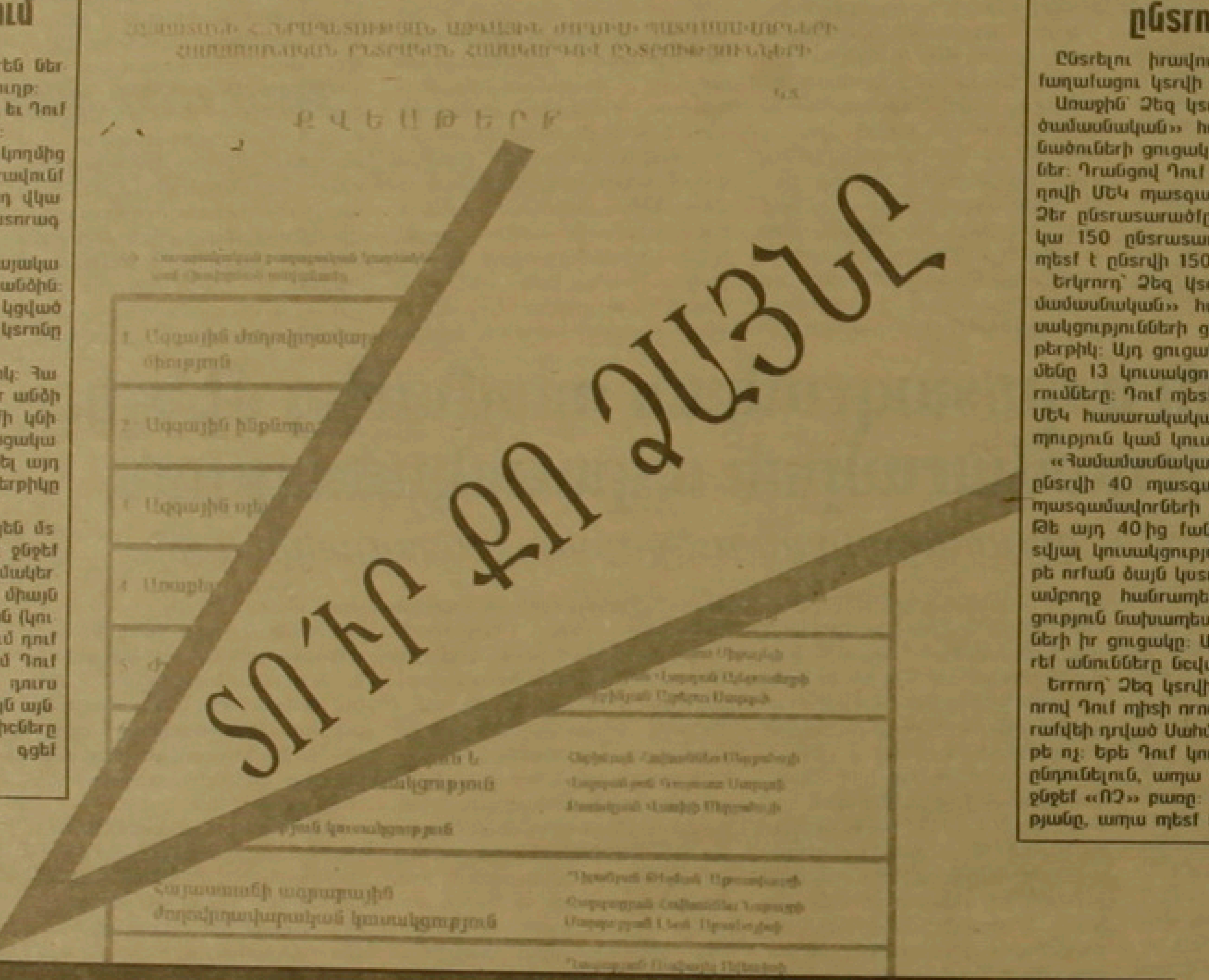

11. Հայաստանի ռամկավար-ազատական կուսակցություն — Միրզախանյան Ռուբեն Կարլենի, Պետրոսյան Ռաֆիկ Գարեգինի, Դովլաթյան Ֆրունզիկ Վաղինակի

Թողնել միայն մեկ հասարակական-քաղաքական կազմակերպության կամ նրանց միավորման անվանումը, որին կողմ եք ու ջնջել մյուս հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների և նրանց միավորումների անվանումները:

Անվավեր են ճանաչվում մեկից ավելի հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններին կամ նրանց միավորումներին տրված ձայներով, ինչպես նաև ավելորդ գրառումներով քվեաթերթիկները:

Ինչպե՞ս իմանալ՝ Դուք ընդգրկվա՞ծ եք ընտրողների ցուցակներում, թե՞ ոչ

Ձեր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը ունի այդ տարածքի ընտրողների ցուցակը: Հարկ է, որ Դուք գնաք տեղամաս և համոզվեք, որ Ձեր անունը կա այդ ցուցակում: Եթե Ձեր անունը բացակայում է կամ նրանում սխալ կա, հանձնաժողովի անդամները իրավունք ունեն ճշտելու: Դրա համար Դուք պետք է ներկայացնեք անձնագիր:

Ի՞նչ պետք է վերցնել ընտրությունների օրը քվեարկության գնալիս

Ընտրական տեղամաս պետք է ներկայանալ անձնագրով: Եթե չունեք անձնագիր, կարող եք օգտվել ժամանակավոր անձնագրից, զինգրքույկից կամ անձը հաստատող որևէ այլ փաստաթղթից, որում նշված կլինեն Ձեր ծննդյան օրը, բնակության վայրը և կլինի լուսանկար: Առանց անձը հաստատող փաստաթղթի Դուք չեք կարողանա մասնակցել ընտրություններին:

ԻՆՉՊԵ՞Ս ԼՐԱՑՆԵԼ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿԸ

«Մեծամասնական» քվեաթերթիկում նշված ցուցակից Դուք պետք է ջնջեք այն թեկնածուների անունները, որոնց մերժում եք, և թողնեք նրա անունը (միայն մեկ անուն), ում նախընտրում եք: Եթե ցուցակում մի թեկնածու է, և Դուք համաձայն եք նրա թեկնածությանը, ապա քվեաթերթիկում ջնջեք «համաձայն չեմ» բառերը: Եթե համաձայն չեք այդ թեկնածությանը, ապա ջնջեք «Համաձայն եմ» բառերը:

«Համամասնական» քվեաթերթիկում Դուք պետք է ջնջեք այն հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների և բլոկների անունները, որոնց Դուք մերժում եք և թողնեք միայն Ձեր նախընտրած ՄԵԿ կուսակցության կամ բլոկի անունը:

Քվեաթերթիկում Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության թիվն է 11-ը:

Հանրաքվեի քվեաթերթիկն առաջարկում է ընտրություն. համաձա՞յն եք, թե՞ ոչ առաջարկված Սահմանադրության նախագծին: Եթե դուք համաձայն եք, պետք է ջնջեք «ՈՉ» բառը, հակառակ դեպքում պետք է ջնջեք «ԱՅՈ» բառը:

Հիշեցնե՛նք

Ազգանունների, կազմակերպությունների կամ բլոկների ընդգծման դեպքում հետևեք քվեաթերթիկում նշված ցուցումներին, այլապես Ձեր քվեաթերթիկը կհամարվի անվավեր: Օրենքի համաձայն, քվեաթերթիկը անօրինական է համարվում, երբ

- այն չի համապատասխանում հաստատված օրինակին
- նրանում բացակայում է ընտրատարածքի պաշտոնական կնիքը
- ոչ մի տարբերակն էլ ջնջված չէ
- կան ավելորդ նշումներ կամ ձեռքով գրված անուններ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հուլիսի 5

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄ Է

Համամասնական ընտրություններում ՀՌԱԿ ցուցակը

1. ՄԻՐԶԱԽԱՆՅԱՆ ՌՈՒԲԵՆ — Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ, պատմական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ
2. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ՌԱՖԻԿ — ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, ոլեհամալսարանի իրավ. ֆակ. դեկան, պրոֆեսոր
3. ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ ՖՐՈՒՆԶԻԿ — Հայաստանի Թեկեյան մշակութային միության (ՀԹՄՄ) նախագահ, ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր
4. ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ ԿԱՐԵՆ — ՀՀ Սնափականանչորհման հանձնաժողովի անդամ, մա թեմատիկոս-ծրագրավորող
5. ԲԱԲԱՅԱՆ ԼԵՎՈՆ — Մանկավարժական ինստիտուտի դոցենտ, փիլիսոփ. գիտություն ների թեկնածու
6. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ — ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, «Պայքար» ամսագրի գլխավոր խմբագիր
7. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՀԱՄԼԵՏ — Պաշտպանության եւ մթերումների նախարարության խորհրդական, ճարտարագետ
8. ԳԱԼՍՏՅԱՆ ԳԱԳԻԿ — Պետհամալսարանի դոցենտ, տնտեսագիտության թեկնածու
9. ՏՈՆՈՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ — ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, տեխնիկական գիտությունների թեկնածու
10. ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ ՀԱՄԼԵՏ — ՀՀ ԳԽ մանդատային եւ էթիկայի հանձնաժողովի ան դամ, բանասեր
11. ՄԱՎԻՍԱԿԱԼՅԱՆ ՌՈԲԵՐՏ — «Հայաստան» հեռուստաընկերության տնօրեն, հեռուստալ րագրող
12. ՕՀԱՆՅԱՆ ԳԱԳԻԿ — Հայկ. տեխնոլոգիական ակադեմիայի տնօրեն, հոգեբանական գիտ. թեկնածու
13. ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ ՇԱՄԻՐԱՄ — «Գոլոս Արմենիի» թերթի խմբագրի տեղակալ
14. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՀՐԱՉՅԱ — «Նաիրիի փոստ» դուստր ձեռնարկության տնօրեն, տեխ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ
15. ԹՈՐՈՍՅԱՆ ՍՈՒՔԻԱՍ — ՀԹՄՄ վարչության ատենապետ, նկարիչ-ռեժիսոր
16. ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ ԲԱԳՐԱՏ — «Արմավիրագազմեքենա» կատ. շին. գլխ. ճարտարագետ
17. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ՉԱՊԼԻՆ — Արմավիրի շրջ. Հայգյուղտեխնիկայի կառավարիչ, գյուղատնտես
18. ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ — «Լուսաբաց» ֆիրմայի տնօրեն, ճարտարագետ
19. ԽԱԼԱԹՅԱՆ ԱՆԱՀԻՏ — Երեւանի Վ. Թեքեյանի անվ. կրթահամալիրի գլխ. տնօրեն
20. ԾԱՂԵԿՈՍՅԱՆ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ — Գեղարվեստի ինստիտուտի դոցենտ, փիլ. գիտ. թեկն., սոցիոլոգ-խորհրդատու
21. ՓԻԼՈՅԱՆ ԱՆՏՈՆ — Գյումրիի Վ. Թեքեյանի անվան թիվ 2 դպրոցի տնօրեն
22. ՄԻՐԶՈՅԱՆ ԼԱՎՐԵՆՏԻ — «Պայքար» ամսագրի խմբագիր, Երեւանի քաղխորհրդի պատգամավոր
23. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ — Հայդեսճարտարագիտական համալսարանի Գյումրիի մասնաճյու ղի. ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր, քաղխորհրդի պատգամավոր
24. ԳԱԼՍՏՅԱՆ ՖԵԴԻԿ — Վանաձորի քաղխորհրդի պատգամավոր, ճարտարագետ
25. ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ — «Ազգ» օրաթերթի մարզական պատասխանատու, ճարտարագետ
26. ՄԿՐՏՉՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ — Գյումրիի ՀՌԱԿ քաղաքային վարչության ատենապետ, ճար տարագետ
27. ՍԱՖԱՐՅԱՆ ՅՈՒՐԱ — Հայդեսճարտարագիտական համալսարանի Գորիսի մասնա ճյուղի տնօրեն, գիտ. թեկնածու, դոցենտ
28. ՄԵԼԻՔ-ԲԱԽՇՅԱՆ ՄՀԵՐ — ՀՀ բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարության 1-ին կարգի մասնագետ, պատմաբան
29. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ — «Արմագազ-2» ֆիրմայի տնօրեն, ճարտարագետ
30. ԱՂԱԲԱԲՅԱՆ ԱՇՈՏ — Թիվ 92 միջնակարգ դպրոցի փոխտնօրեն, հոգեբանական գիտ. թեկնածու
31. ՄԱԼԽԱՍՅԱՆ ՍՈՒՐԻԿ — «Էրեբունի» բանկարանի տնօրեն, պատմ. գիտ. թեկնածու
32. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ ԱՐՍԵՆ — Վանաձոր, ճարտարագետ-շինարար
33. ԲԵՐՋՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ — Երեւանի պատանի հնգամարտիկների դպրոցի փոխտնօրեն, սպորտի վարպետ
34. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ՀԱՅԿԱԶ — Մանկավարժական ինստիտուտի դոցենտ, պատմ. գիտ. թեկնածու
35. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ ՏԻԳՐԱՆ — Ազատ ձեռներեց
36. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ ՌՈԼԱՆԴ — «Սասար» ԲԸ նախագահ
37. ՍՐԱՊՅԱՆ ՌՈՒԲԵՆ — «Հայավտոճամ» միավորման առաջատար մասնագետ, ճար տարագետ
38. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ ՍԱՐԳԻՍ — Երեւանի շտապ օգնության կայանի գլխավոր բժիշկ
39. ՍԱՐԳՍՅԱՆ ՍԱՐԳԻՍ — «Ազգ» թերթի տնօրեն, արեւելագետ
40. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ — ԵՊՀ ուսանող, Արմենական երիտասարդական ակումբի ատենապետ

Մեծամասնական ընտրություններում ՀՌԱԿ թեկնածուները

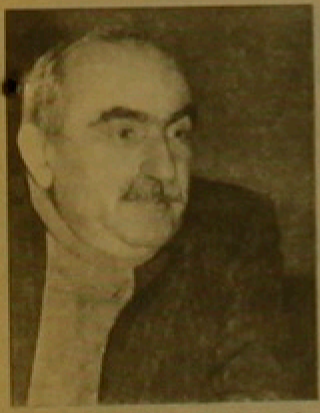
Սահակյան Մելս Արտավազդի, թիվ 9 ընտրատարածք, Երեւան

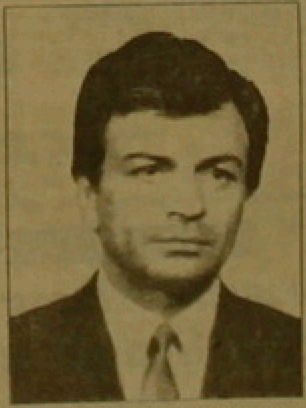
Բաբայան Լեւոն Վիտալիի, թիվ 15 ընտրատարածք, Երեւան

Միրզոյան Լավրենտի Աշոտի, թիվ 15 ընտրատարածք, Երեւան

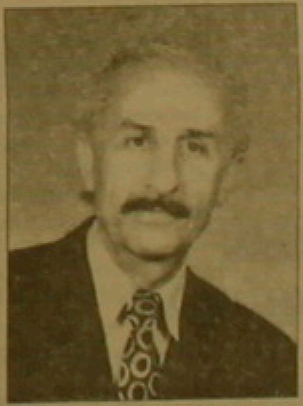
Բաղդասարյան Սուրեն Ավագի, թիվ 16 ընտրատարածք, Երեւան

Մալխասյան Սուրիկ Հովսեփի, թիվ 18 ընտրատարածք, Երեւան

Կոստանդյան Կարեն Բալաբեկի, թիվ 21 ընտրատարածք, Երեւան

Աղաբեկյան Շամիրամ Վահագնի, թիվ 22 ընտրատարածք, Երեւան

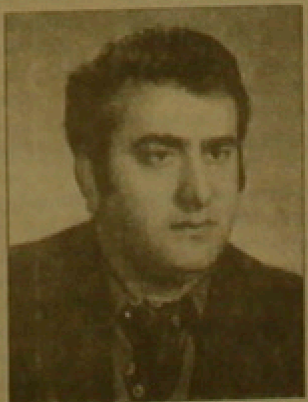
Պետրոսյան Ռաֆիկ Գառեգինի, թիվ 24 ընտրատարածք, Երեւան

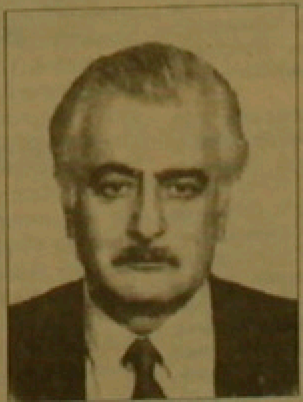
Դովլաթյան Ֆրունզիկ Վաղինակի, թիվ 29 ընտրատարածք, Երեւան

Ավոյան Վարազդատ Մկրտչի, թիվ 54 ընտրատարածք, Գյումրի

Բինիցյան Մկրտիչ Սիմոնի, թիվ 57 ընտրատարածք, Գյումրի

Մկրտչյան Գեւորգ Արտաշեսի, թիվ 59 ընտրատարածք, Գյումրի

Գալստյան Ֆեդիկ Լիպարիտի, թիվ 62 ընտրատարածք, Վանաձոր

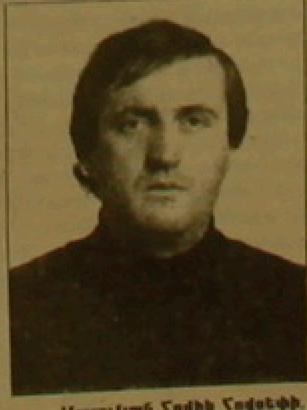
Մարուքյան Հովիկ Հովսեփի, թիվ 64 ընտրատարածք, Վանաձոր

Կարապետյան Համլետ Արամի, թիվ 69 ընտրատարածք, Կոտայք

Աղվանյան Երվանդ Դեւենիկի, թիվ 79 ընտրատարածք, Էջմիածին

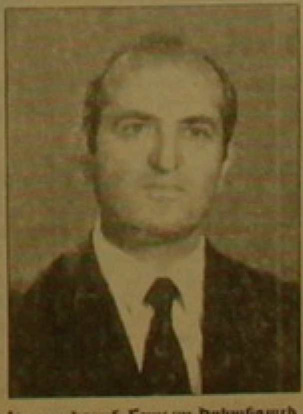
Կարապետյան Հրայր Իսկանդարի, թիվ 91 ընտրատարածք, Եղվարդ

Պողոսյան Համլետ Զախարի, թիվ 119 ընտրատարածք, Կրասնոսելսկ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Որտեղ է մանուկը, որ պետք է տեսնի քաղաքների մերկությունը

Հուլիսի 2-ին Ազգային օպերայի դահլիճում Երեւանի թիվ 9 ընտրատարածքի ԱԺ-ի առաջադրվելիք թեկնածու Տիգրան Լեւոնյանը հրաշալի եւ յուրօրինակ հանդիպում ունեցավ իր ընտրատարածքի բնակիչների հետ՝ բոլորին անվճար հրավիրելով Տիգրան Չուխաջյանի «Լեբլեբիջի Հոր-Հոր աղա» կոմիկական օպերեսի դիտմանը։ Հրաշալի մտահղացում, որը սակայն «Կարինեն» երբեք չդիտած ու մարդ եմ։ (Հետաքրքրությամբ, թե ինչքան է տալիս) 3 ոսկի՞, այդքան քիչ կուտաս. այսօր հասարակ երաժշտական դպրոց ընդունելու համար 15 ոսկի կուտան։ Գոնե 10 ոսկի տուր։ (Ոսկին ստանում է, ծնկած Աստծուց խնդրում է ներել) - Չե՞մ ներեր։ - Ինչո՞ւ չես ներեր։ Որովհետեւ գաղտնի ոսկիներին բաժին չես տվեր։ - Կաշառքին միշտ ըսեմ ո՛չ, սահմանադրությանը այո»։

Եվ քանի որ սա ռադիոբեմադրունակ նյութ կարողային այս բեմադրությունը «ընդունելնելով», բայց որ վերջում արդեն բարձրախոսով մեր մշակութային կարեւորագույն օջախի ղեկավարից լսեցինք մեր քաղաքի, մեր երկրի միջազգային փառատոների հաւելին բյուջեն հարստացնող երկիր (օրինակներ բերվեցին, ինչպես Եգիպտոսն ու Իսրայելն են) մասին «ճառապարեր» դարձնելու նպատակի մասին, անկեղծ ասած, տխուր է։

հանդիսատեսին կարող էր մոլորության մեջ գցել՝ այժմեական քաղաքականացված նախընտրական լիբրետոն չափազանց հեռու էր նույն հեղինակի ստեղծած լիբրետոյից, հեռու էր ճաշակից եւ ախտոտ, նաեւ՝ գռեհկացված էր։

Ներկայացման հենց սկզբից Տեր պապան (Տիգրան Լեւոնյան) իր մեկ ազգ, մեկ սիրտ, մեկ մարմին, մեկ հոգի քարոզը խոսելուց հետո, ցույց է տալիս զոռավոր փոշիկներն ու հայտնագործում, որ դրանք մեզ նման են մեջը օդից զատ բան չկա, բայց որ միանան, բոլոր փոշիկները ձեռքն առած, մարդուն կուզեն երկինք կտանեն, կուզեն ցած կգլորեն։ Ազգի միասնության ողջախ տեսանելի օրինակ։ Չմոռանալով իհարկե, որ մեր ներկայացումը «Կարինե» անունն է կրում, Տեր պապայի երկխոսության մի շարք ընտիր հատվածներ ներկայացնենք բացառիկ այդ ներկայացումը չդիտածների համար։ «6 միլիոն հայերը 6 միլիոն ծրագիր ունինք, 6 միլիոն սահմանադրություն ունինք։ Անեն մեկս եկեք մեկ-մեկ հատ այլ կուսակցություն ունենանք։ Օրինակ ես, կուսակցություն ունենամ են... խիցկինոցս կղեկավարեմ»։ (Դահլիճում ծիծաղ, նաեւ՝ ծափահարություններ)։ Տեր պապան դիմում է Հոր-Հոր աղային. «Կուզես Տեր պապա՞ն կաշառել։ Ես հոգեւորական եմ...»

թյուն չէ, որտեղ հիմնական շեշտը դեմքի խոսքին է ուղղվում, եւ Տեր պապայի կերպարը առավել ճշմարիտ, դիտողական դարձնելու համար չմոռանանք ներկայացումից դարձյալ մանրամասներ այս անգամ արտաքինի։ Սեւ գույներով մերկ ոտքերն ընդգծող դարդ գեղեցկուհիների մեջ այս կամ այն տեսարանում հայտնվում է աջ չուստը կորցնելու եւ մինչեւ ներկայացման վերջը չգտնելու՝ հետեւանքով կաղացող, ոստոստող, ցատկոտող Տեր պապան, որը չի զլանում սեւ փառաջայի տակից ճկուն շարժումներով մերկ ոտքն առաջ մղել։ Նույնիսկ իմ հարեւանությամբ նստածները, որոնք իրենց պատգամավորի հանդեպ սերը հաճախ չէին թաքցնում «Լեւոնյանին ենք ընտրելու», չդիմացան. «Բա տարիքը, տերտերի մերկ ոտքն ինչ խորհրդանիշ ունի»։ Երբ առաջին տեսարանում Տեր պապայի «պապոլիկդ տեսն» սիրազորով արտահայտությունը թիկունքում անզուսպ ծիծաղի ալիք առաջացրեց, ապա վերջին տեսարանում բեմի կենտրոնում հայտնված նրա կանացի արծաթափայլ կրծկալը՝ «Կարինե, եկուր, սա առ, քուկդ է» բացատրությամբ, աննկատ անցավ։

Չգիտեմ, թե Կոնդի «դառնապախիծ» բնակչությանը (պատգամավորի դիմումից) որչափ ընկալելի...

Ընտրողների մի մասի կասկածը («ինչպես միշտ հասցնենք») փարատելու համար, պարոն Լեւոնյանը փորձեց հակիրճ մեկնաբանություն տալ. «Երբ գաք օպերայի տարածք ու խնդիր ունենաք, ո՞ւմ կդիմեք՝ հայրում նստած անբան սեւուկյա չորողին, թե՞ բազմազբաղ Տիգրան Լեւոնյանին։ Ես հավատում եմ այն թեկնածուներին, ովքեր անկեղծ սրտով ուզում են օգնել բերել մեր ազգին, բայց միշտ մտածենք ովքեր են ի վիճակի իրենց մտածած օգնել իրագործել»։ Չկասկածելով այն լայն հնարավորություններին, որոնք խոստանում է պարոն Լեւոնյանը, ուզում եմ մոռացության չտալ 2 հիշեցում այն, ինչ հենց ինքն ասաց. «Այսօր ժողովրդի մեջ հարգված լինելու, փառքի արժանանալու համար ոչ ամենաշիտակ ճանապարհն է պատգամավոր դառնալը», եւ երկրորդը՝ «Գոհարն ինձ ասաց՝ Տիկո ջան, դուն ժողովրդի մեջ սիրված տղա ես, ինչու ես ուզում պատգամավոր դառնաս, որ բոլորի աչքից ընկնես»։

Իսկ ինձ՝ բարեն սիրող հանդիսատեսիս, մնում է միայն հետեւությունն անել՝ երբ է փակվելու նախա«տոնական» շոուների, շերթերի փառագույրը, որ ոչ մի դերերգ ու լիբրետո չունի։

ՌՈՒԶԱՆ ՏՈՆԱՊԵՏՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Զգույշ եղեք Ազատության հրապարակ մտնելիս

Կիրակի, միջօրեին մոտ, Գայի արձանի հարթակի վրա ելույթ էր ունենում Ստեփանակերտի «Ղարաբաղ» համույթը։ Ժողովրդական արտիստուհի Նախունի Ալավերդյանի համույթը բոլորած բազմությանը ակտիվացնելու ջանքերը միտս չէ, որ հաջողությամբ էր պսակվում։ Ի վերջո, անվանի երգչուհին պարի հրավիրեց մի խումբ փոքրիկների, որոնք հուժարական եւ ուրախությամբ «համագործակցեցին» արտիստուհու հետ՝ որոնք գաղափար չունեին, որ համերգը նվիրված է ԱԺ-ի պատգամավորների ընտրություններին եւ Սահմանադրության նախագծի հանրաքվեին։ Նույն օրը «Ղարաբաղ» համույթը ելույթ է ունեցել նաեւ կայարանամերձ հրապարակում եւ Օղերույում։

Չհասցրի հուշել՝ զգույշ եղեք Ազատության հրապարակ մտնելիս, միտս չէ, որ այնտեղ ծափ ու ծիծաղով են դիմավորում։ ՅՈՒ. Ս.

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Ընտրությունների մասին ամեն ինչ՝ կարդացեք Նոյյան տապանի շաբաթաթերթում

Նոյյան տապան լրատվական գործակալությունը նպատակ ունենալով ընտրողներին ներկայացնել ընտրարշավին մասնակցող մրցակից քաղաքական կուսակցություններին ու կազմակերպություններին, հունիսի 30-ից «Նոյյան տապան Հայլայթս» անգլերեն շաբաթաթերթի երեք հաջորդական արտահերթ թողարկումները նվիրում են Ազգային ժողովի ընտրություններին։ Կարդալով այս երեք թողարկումները, ընտրողը հնարավորություն կունենա միաժամանակ ծանոթանալ նույն հարցերի վերաբերյալ տարբեր կուսակցությունների տեսակետների հետ եւ կկարողանա համեմատել դրանք։ Հարցերին չեն պատասխանել «Հանրապետություն» բլոկը, «Կամք» միությունը եւ Հայաստանի Ագրարային ժողովրդավարական կուսակցությունը։ Այդ է պատճառը, որ շաբաթաթերթում նշված կուսակցությունների էջերը մնացել են գրեթե չլրացված, բացառությամբ, որ տպագրվել են այդ կուսակցությունների մասին ԿԸՀ-ից հայտնի պաշտոնական հաղորդագրությունները։ Շաբաթաթերթը լայնորեն լուսաբանում է նաեւ, թե ի՞նչ պետք է իմանա ընտրողը ընտրություններ գնալուց առաջ։ Տպաքանակը 10 հազար է, գինը՝ 40 դրամ։

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վասն գրախօսականի

Ի տրիտուր նորին սուրբ օծութեան արեւելահայերէնի

Իմ ուժէն վեր ձեռնարկ մըն է ասիկա, որուն ձայնեցայ ոչ այնքան իմաստուն մնալու դիտաւորութեամբ, որքան պարտական այն զգացումին, զոր արժանացուց պահը՝ գիրքն անձամբ իր՝ մեր նորընծայ Վեհափառ Հօր ձեռքէն ստանալու։ Այս գիրքը ներբողեան է Հայ եկեղեցիին եւ անոր համաշխարհային համբաւին՝ գրուած գրեթէ արեւելահայերէն՝ գրաբարի եւ արեւմտահայերէնի ընտրովի բառ ու բանով համեմուած եւ հեղինակի խոր իմացութեանց ցուցադրմամբ, որ երեւոյթ է ինքնին։

Առաջին անգամն էր, որ կ՚արժանանայի Վեհափառ Հօր տեսութեան՝ գիրքը ընծայ ստանալու պահուն։ Մինչեւ այդ ստացած տպաւորութիւնս ոչ միայն չխամրեցաւ, այլ ուղեկցուեցաւ տեսակ մը հաճելի անակնկալով։ Մինչեւ այդ, օրինակ, չէի նկատած Վեհափառ Հօր աչքերուն երկնագոյն ըլլալը եւ ոչ ալ մանաւանդ անոր յաղթանդամ ըլլալը։

Աշխոյժ, գործունեայ, երջահայեաց՝ տեսա ուղեկիցները անդրանիկ տպաւորութեանս, որ նուազ կարեւոր չէ։ Լսեր էի, ինծի ըսեր էին Վեհափառ Հօր մեծ կարելիութիւններուն մասին, թէեւ հեռատեսիլով զինք ունկնդրելու պահերուն ինչ ինչ վերապահութիւններ ունեցեր էի, որոնք չքացան գիրքն ընթերցելէս ետք։ Համոզուեցայ, որ սովորական շնորհալի մէկը չէր ան, այլ մեծ իմացութիւններու տէր գիտուն մը, որ հետաքրքրութիւններու մեծ եւ ինքնուրոյն աշխարհ մը ունի, զոր բացեր է մեր առջեւ իր կերպով՝ զեղումնալից եւ իր կերպով՝ ինքնատիպ գրքի շարքին, որ ուրիշ, տարբեր է միւսներէն։

Գարեգին Ա-ի այս գիրքը իր՝ Վեհափառ Հօր նուէրն է իր ժողովուրդին՝ օծման առիթով, նաեւ՝ իր հաւատոյ հանգանակը։ Ուրիշ աւելի մեծ նուէր կարելի չէ պատկերացնել, մանաւանդ Հայ եկեղեցւոյ համաշխարհային համբաւին ու համարումին անօրինակ այս ցուցադրմամբ, այսքան խելամիտ մեկնաբանութիւններով։ Ուշ դնենք գիրքին բաժիններուն միայն, զորս կարծես գիտէինք, բայց ո՞ւր էր թէ գիտէինք։

Յիրաւի, բացառիկ է Հայ եկեղեցւոյ դերը քրիստոնէական ուսմունքի հաս-

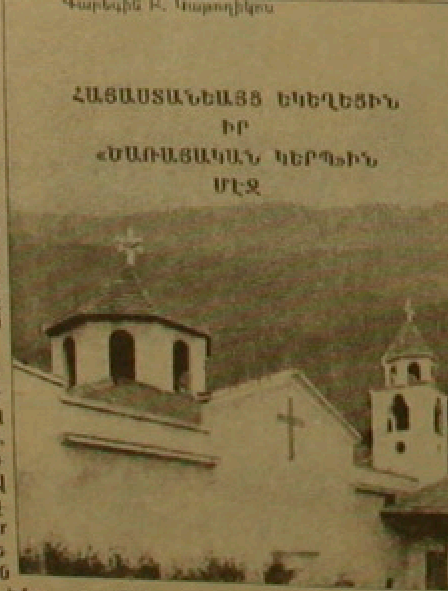

տատման, անոր տարածման, հայապահպանութեան, մշակոյթի ու քաղաքական կեանքի ասպարէզներուն։ Հեղինակին իմացութիւններն ու մեկնաբանութիւնները, մեր գիտելիքներու հարստացումին ու մանաւանդ նոր աղբիւրներու, նաեւ «նոր» հեղինակներու աշխատութիւններուն միջոցով (Տիմոթէոս Էլուրու, Յովհան Պատմաբան, Ֆ. Նանսէն, Երանոս, Հիպողիտոս եւ ուրիշներ)։ Ուշագրաւ են նոյնիսկ գրական գեղարուեստական զեղումներն ու մէջբերումները, որոնք կը մասնեն Վեհափառ Հօր իմացութիւնները հայ գրականութեան ու քերթողութեան։ Հապա՞ լեզուական նախասիրութիւնները։ Ի՜նչ հրաշալի «նոր» բառեր ու բառաստեղծումներ՝ «փորձանաւոր», «կենսայնութիւն», «արժեւոր», «անտեղիտալի», «կենսախայտ», «առընչակից» եւ այլք։

Գիտս չէ՞ թէկուզ Թէքէեանի սեան չէլի բանաստեղծութեամբ գիրքն աւարտելու հեղինակին ճաշակը։ Զո՞րն ասեմ։

Գիրքը եւ իր ասելիքը Վեհափառ հայրապետը կ՚աւարտէ խնկարկելու զգացումով «վերջաբանով», ուր ուշագրաւ է ոչ այնքան «Կարմիր ջուրը» «Սրբազան յարութեամբ» փոխակերպելու փաստը, որքան ժողովուրդին հասցէագրուած անոր այս պատգամը. «Այսօրուայ մեր կեանքում ես ամենէն մեծ մեղքը, մի տեսակ ութերորդ «մահացու մեղքն» եմ համարում «Անտարբերութիւնը», որի միւս անուններն են անհոգութիւնը, անարժէութիւնը եւ... դատարկախօսութիւնը։

Վերջ տանք այդ մեղքին եւ դառնանք «ի լոյս աստուածագիտութեան», որ նշանակում է նաեւ ի լոյս ինքնաճանաչման, ինքնահաւատութեան, ինքնարժանապատուութեան, որոնք մեզ ընկերոն մղումով կառաջնորդեն ի գործ եւ կուղղեն առաջ»։

Իսկ ասիկա ոչ միայն պատգամ է, այլեւ ազգափրկիչ յանձնարարական հայ ժողովուրդին՝ իր այս աննախադէպ սելի, տարտամ եւ անհեռանկար օրերու ճանապարհին։

Ճիշդ որ ազգափրկիչ մտահոգութիւն։ Փառք իրեն։ Երանի թէ ամէն հայու (մանաւանդ սփիւռքի հայուն) հասնի այս օդի պէս անհրաժեշտ եւ իմաստուն պատգամը։

ՍԱՐԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ

Երկարատեւ երաշտը՝ մայաների բնաջնջման պատճառ

Այսպիսի եզրակացության են հանգել Գեյնզվիլի Ֆլորիդա համալսարանի գիտնականները, որոնք իրենց վարկածը հաստատող նոր ապացույցներ են հայտնաբերել վերջերս, հաղորդում է «Նյուզվիք» հանդեսն իր հունիսի 12-ի համարում։ Մայաները հարավ-արեւելյան Մեքսիկայում, Հոնդուրասում եւ Գվատեմալայում ապրած Ամերիկայի հին քաղաքակրթություններից մեկի ստեղծողներն են։ Հնագույն մայաները զբաղվել են որսորդությամբ, ձկնորսությամբ եւ մեղվաբուծությամբ։ Մ. թ. առաջին հազարամյակում նրանք կառուցել են քառակերտ շինություններով քաղաքներ, որոնցից խոշորներն էին Տիկալը, Կոպանը, Չիչեն-Իցան, Ուշմալը։ Նրանք իշխել են մոտ երկու հազար տարի։ Մ. թ. 750 թվին, գիտնականների հաշվումներով, առնվազն 3 միլիոն մայաներ են ապրել այդ տարածաշրջանում։ Նրանք պաշտել են հատկապես անձրեւի եւ քամու աստվածություններ։ Ունեցել են առաջավոր գիտելիքներ մաթեմատիկայի, բժշկության, աստղագիտության եւ ճարտարապետության բնագավառներում։ Սակայն հետագայում մի քանի հարյուրամյակների ընթացքում հետզհետե նվազելով, անհետացել են աշխարհի երեսից, սերունդների ժառանգությանը թողնելով հոյակերտ կոթողներ, բուրգեր եւ տաճարներ։ Թե ինչն էր նրանց այդքան առաջավոր քաղաքակրթության կործանման պատճառը, մինչեւ օրս մնում էր արեւմտյան կիսագնդի պատմական ամենամեծ առեղծվածներից մեկը։

Այժմ, սակայն, երկրաբաններ Դեյվիդ Հոդելն ու Ջեյսոն Կերտիսը, ինչի կոս կենսաբան Մարկ Բրեններն աջակցությամբ սանտիմետր առ սանտիմետր հետազոտել են Մեքսիկայի Յուկատան թերակղզու ամենամեծ Չիչանկանաբ լճի հատակում գտնվող տիղմը եւ հայտնաբերել փոքրիկ խխունջների ու այլ կոչում էակների մնացորդները։ Այս կենդանիները, որոնք ապրել են եղել ավելի քան հազար տարի առաջ, իրենց պատյաններում ունեցել են թթվածնի ավելի մեծ քանակությամբ O^{18} քան O^{16} իզոտոպներ։ Ջուրը, որ պարունակում է O^{16} իզոտոպ, ավելի արագ է գոլորշիանում հատկապես ոչ անձրեւային ժամանակահատվածներում։ Սա էլ ծառայել է որպես հիմնական «բանալի» այն վարկածի, որ մոտ 200 տարվա դաժանագույն երաշտ է եղել այնտեղ, սկսած մոտավորապես 800 թվականից։ Երբ հաշվի առնենք նաեւ այն, որ դրանից առաջ գիտնականները հաստատել էին, թե մայաների քաղաքակրթությունն այդ ժամանակ տառապում էր գերբնակեցումից, մթնոլորտային օդի պակասից եւ անվերջ անհամար քաղաքների միջեւ մղվող հարատեւ պատերազմներից, ապա պարզ կդառնա, որ այդ բոլոր հողերի վրա ավելացած երկարատեւ երաշտը «հավանականորեն ճակատագրական է եղել մայաների համար»։ Այս միտքը արտահայտում է նաեւ Փենսիլվանիայի հնագետ-դոկտորներից Ջերեմի Սաբլոֆը։ Նա կասկածի ենթակա միակ այն է, որ պարտելով անձրեւին, մայաները ցրվել են գնացել դրա սակավությունից։ Գիտնականներն իրենց հետազոտությունների արդյունքները հրապարակել են «Նեյչր» (բնություն) ամսագրի վերջին համարում։

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՏՈ՛ՒՐ ՔՈ ՁԱՅՆԸ
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԻՆ
ԷՐԵԲՈՒՆՈՒ ՇՐՋԱՆ, 16 ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔ

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Հաբավկալավիա՞ն, թե՞ Լիսվան

Հունաստանում տեղի ունեցող բասկետբոլի տղամարդկանց Եվրոպայի առաջնությունում հայտնի դարձան եզրափակչի մասնակիցները: Այդ պատվին արժանացան Հարավսլավիայի եւ Լիտվայի հավաքականները: Կիսաեզրափակիչներից մեկում Հարավսլավիայի հավաքականը 60-52 հաշվով հաղթեց առաջնության կազմակերպիչներին՝ Հունաստանի հավաքականի բասկետբոլիստներին: Մյուս կիսաեզրափակչում մինչեւ եզրափակիչ ռոպեները անզիջում պայքար էր ընթանում Լիտվայի եւ Խորվաթիայի հավաքականների միջեւ: 2 րոպեների կազմերում էլ կան աշխարհահռչակ աստղ բասկետբոլիստներ: Սակայն հանդիպման ելքը վճռվեց հիմնականում Արվիդաս Սաբոնիսի շնորհիվ: Նույնիսկ ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ բասկետբոլում իրեն գերազանց դրսեւորող Տոնի Կուկոչը, որն իրավացիորեն Եվրոպայի ամենաղագույն խաղացողներից մեկն է, այդպես էլ ոչինչ չկարողացավ անել լիտվացի հսկայի դեմ: Մի քանի անգամ բարսելոնյան օլիմպիադայի փոխչեմպիոնները խորվաթ բասկետբոլիստները հաջողվ կարողացան հավասարեցնել, բայց նրանց ուժը մինչեւ վերջ չհերիքեց: Եզրափակիչ ռոպեներին Լիտվայի հավաքականը ուժեղացրեց իր ճնշումը եւ խաղի ելքը կտրուկ վճռեց իր օգտին: Լիտվայի հավաքականի կազմում փայլուն հանդես եկավ նաեւ մեկ անվանի բասկետբոլիստ Շարունաս Մարչյուլոնիսը: Չնայած խմբային մրցաշարում Հարավսլավիայի հավաքականը հաղթել է Լիտվայի թիմին, սակայն բասկետբոլային մեծ ավանդույթներ ունեցող Լիտվայի հավաքականը լրջորեն հավակնում է աշխարհամասի չեմպիոնի տիտղոսին:

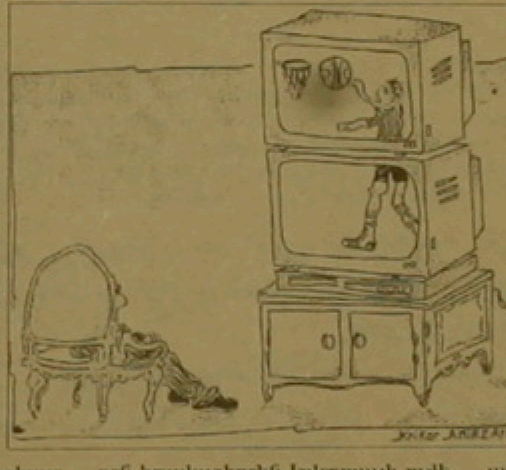

Եզրափակչում սպասվում է անչափ հետաքրքիր եւ անհաշտ մրցակցություն:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Փոխչեմպիոն Վասիլի Սմիսլովը նաեւ երգում է

Շախմատի աշխարհի 7-րդ չեմպիոն Վասիլի Սմիսլովը տարիների ընթացքում չի կորցնում իր տաղանդն ու ունակությունները եւ շարունակում է հաճելիորեն զարմացնել: 1983 թվականին 62 տարեկան հասակում գրոսմայստերը կարողացավ հաղթահարել շախմատի աշխարհի առաջնության հավակնորդների բազմափուլ մրցաշարերը եւ միայն եզրափակչում զիջեց Գարրի Կասպարովին: 74 տարեկանում նա զարմացրեց իր երգեցողական տվյալներով: Հունիսի 28-ին Մոսկվայի կոնսերվատորիայի Ռախմանինովի դահլիճում նշանավոր շախմատիստը կյանքում առաջին անգամ հանդես եկավ մենահամերգով: Ելույթից առաջ Սմիսլովը մտահոգված էր ձայնի համար, քանի որ նախորդ օրը բավականաչափ պատրաստվել չէր կերել:

Սակայն մտահոգությունը զուր էր: Բարիտոն երգիչ-շախմատիստին հանդիսատեսը գնահատեց ըստ արժանվույն եւ ջերմ ծափահարություններին պատասխան նա կրկին երգեց իր ամենասիրած ռոմանսը:

«Շախմատը իմ առաջին կոչումն է, երաժշտությունը երկրորդ, համեստորեն ասաց Սմիսլովը: 1948 թվին ես նույնիսկ փորձել եմ որպես մենակատար աշխատել Մեծ թատրոնում, բայց շախմատն ինձ ավելի գերեց: Այդ ժամանակից երգում եմ միայն ընկերներիս շրջանում: Ի դեպ, իմ երկրպագուի երգիչ Էնրիկե Կարուզոն շախմատ է խաղում վարպետի մակարդակով եւ եթե երաժշտությունը չլիներ, նա մեծ շախմատիստ կդառնար»:

«Կոմսոմոլսկայա պրավդա», 30 հունիս

Վրացի Սախակաշվիլին ուզում է նվաճել Ֆրանսիան

ԳՐԻԳՈՐ ԱՂԱՍՅԱՆ, Գրենոբլ, Ֆրանսիա

1990 թ. ձյուդոյի աշխարհի չեմպիոն, Վրաստանի հավաքականի ներկայացուցիչ Թամազ Սախակաշվիլին Վրաստանում ամենահեղինակավոր մարզիկներից մեկն էր:

Այժմ Սախակաշվիլին հաստատվել է Փարիզում եւ հանդես է գալիս «Ռասինգ» ակումբում: Նրա բինը Վինսենյում ավարտված Եվրոպայի գավաթի խաղարկությունում հաղթող ճանաչվեց: Սակայն մի ցագգային ապարեզում Սախակաշվիլու ճանապարհին կանգնած է մեկ այլ ֆրանսիացի՝ Պասկալ Տայոն: Սախակաշվիլին Ֆրանսիայի քաղաքացի է, ցանկություն ունի հաղթել Տայոյին եւ ներկայացնել Ֆրանսիան միջազգային մրցաշարերում 86 կգ քաշային կարգում: Սախակաշվիլու կարերը «Ռասինգի» ռուսաստանցի մարզիչ Վլադիմիր Նեւզորովի հետ մնում են մտերիմ եւ լավ: Նա ամուսնացել է Սանդրին անունով մի ֆրանսուհու հետ եւ արդ զավակ ունի: Ապրում են Փարիզի 14-րդ թաղամասում: Իր խոստովանությամբ, դժվար էր հաստատել առաջին ամիսներին ունեցած լեզվի հետ կապված խնդիրները:

Այժմ նա սիրում է Փարիզը եւ միտք էլ չունի վերադառնալ Վրաստան: Նախկին Խորհրդային Միության հանրապետություններից եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներից գաղթած մարզիկների նման նա նույնպես երազում է Ֆրանսիայի համար նվաճել օլիմպիական խաղերի եւ աշխարհի առաջնության հաղթողի տիտղոսները:

«Դա Վրաստանում անհնարին էր: Վերջին տարիներին վրաց մարզիկները ընդհանրապես չէին հրավիրվում ԱՊՀ հավաքականներ (Վրաստանը ԱՊՀ անդամ չէր), հայտարարում է Սախակաշվիլին եւ ավելացնում, ներկայիս Վրաստանում տիրող քաղաքական եւ տնտեսական անկայուն վիճակը ավելի են բարդացրել մարզիկների վիճակը եւ անհնար է մարզվել այդպիսի պայմաններում»:

Սախակաշվիլին ոչ մի տեղեկություն չունի իր ընկեր Բակուրիից, որի հետ 5 անգամ մենամարտել է Խորհրդային Միության ձյուդոյի առաջնության եզրափակիչում: «Հույս ունեմ, որ մի օր կրկին կմենամարտեմ նրա հետ, նա հանդես կգա Վրաստանի դրոշի տակ, իսկ ես Ֆրանսիայի», ասում է նա:

Արկածներ որոնողները

Ամերիկայում եւ Եվրոպայում վերջին տասնամյակներին լայն տարածում է գտել մի մարզաձեւ, որն ստացել է «էլաստիկ պարաններով ցատկ» անվանումը: Շնորհիվ մեկ էլաստիկ ճոպի, որի վրա փակցված 2 էլաստիկ պարանները ամրացվում են մարզիկների ոտքերին, սուր զգացողություններ փնտրող հազարավոր անվախ մարզիկներին հնարավորություն է տրվում 50-100 մետր բարձրության վրա ցատկել ժայռերից, աշտարակներից եւ երկնաքերերից դեպի... անդունդ: Մի մարզաձեւ

որտեղ մահացու դեպքերն անհնարաւոր են գրանցված: Բայց կան մարդիկ, որոնք լքահանալով եղած հնարավորություններով, նոր արկածներ են փնտրում: Այսպես, բելգիացի Մարկ Սյուզգենին էլաստիկ պարաններով ցատկեց ինքնաթիռից: Եթե այսպես շարունակվի, ապա մի օր կգտնվեն մարդիկ, որոնք ցանկություն կհայտնեն ցատկել տիեզերանավից:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Գեղեցիկ եւ ուժեղ Կիմբերլի Դրայկը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Կիմբերլի Դրայկն ընդամենը 17 տարեկան է: Կալիֆորնիացի այս օրիորդը ցանկացավ իր ուժը ծառայեցնել մարդկությանը: Այսպես Կիմբերլին 95 մարզիկների մեջ ընտրվեց որպես ծովեզերքի ջրերում խեղդվողների փրկարար: Այդ արհեստը նմանվում է սուպերմենի հրաշագործություններին: Անցյալ ամռանը նա խեղդվելուց փրկեց ավելի քան 100 զբոսաշրջիկ-լողորդների: Ամեն շաբաթ Կիմբերլին մարզվում է ավելի քան 20 ժամ: Նա հաճախում է մի դպրոց, ուր տղամարդկանց հետ ջրագնդակ է խաղում: Նրա հետաքրքրությունները շատ են: Ազգային ծագումն էլ խառն է: Նրա երակներում հոսում է լեհի, ֆրանսիացու, ֆիլիպինցու եւ իոլանդացու արյուն: Բայց երբ կարծում եք, որ ֆիզիկապես ուժեղ այս աղջիկը ուղեղի զարգացման մեծ պաշարներ չունի, ապա սխալվում եք: Կիմբերլին դպրոցում լավ սովորելու համար ստացել է բազմաթիվ շնորհավորանքներ եւ վկայականներ: Նա ազատ ժամանակ Խաղաղ օվկիանոսի ջրերում սերֆինգ է վարում: Շատ կինոռեժիսորներ նրա հետ ուզում են պայմանագիր կնքել ֆիլմերում նկարահանվելու համար: Բացառված չէ, որ օրերից մի օր Կիմբերլի Դրայկը մեծ հաջողություն ունենա նաեւ կինոյի ասպարեզում: ■

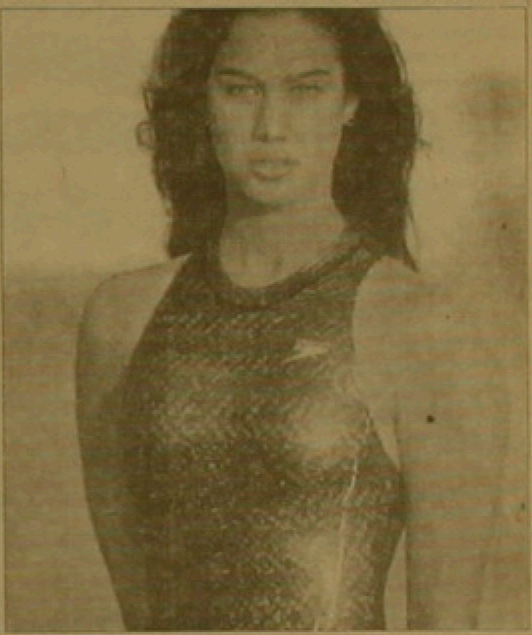

ԽՃԱՆԿԱՐ

«Լեգիան» գավաթակիր

Եզրափակչում 2-0 հաշվով հաղթելով «Կատովիցե» թիմին, Վարշավայի «Լեգիան» նվաճեց Լեհաստանի ֆուտբոլային գավաթը եւ իրավունք ստացավ հանդես գալ եվրոպական երկրների գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում:

Կառլոս Պարեյրան «Ֆեներբախչեում»

Աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականի մարզիչ Կառլոս Ալբերտո Պարեյրան, որը հեռացել էր Իսպանիայի «Վալենսիա» թիմից, վերջինիս անհաջող ելույթների պատճառով («Ազգն» արդեն գրել է այդ մասին), մեկ տարի ժամկետով պայմանագիր է կնքել Թուրքիայի «Ֆեներբախչե» թիմում աշխատելու համար:

Ռոբերտո Բաջջոն էլ դեպի Ճապոնիա

Իտալիայի հավաքականի եւ «Յուվենտուս» թիմի ռմբարկու Ռոբերտո Բաջջոն հավանաբար առաջիկա մրցաշրջանում նույնպես խաղա Ճապոնիայում: Խոսակցություններ են գնում «Յոմիուրի Վերդի» թիմ նրա տեղափոխության մասին:

13 մլն. տեղափոխության համար

«Նոթինգհեմ ֆորեստ» թիմի հարձակվող Ստեն Կոլիմորը չորս տարվա ժամկետով, 8,5 մլն. ֆունտ ստեռլինգի (13 մլն. դոլլար) պայմանագրով տեղափոխվեց «Լիվերպուլ»: Այսպիսով, Ստեն Կոլիմորը դարձավ Անգլիայի առաջնության ամենաթանկ խաղացողը: Նախկին ռեկորդակիրը Էնդի Կոլն է, որի «Նյուկասլից» «Մանչեսթեր» տեղափոխվելու համար վճարվեց 7 մլն. ֆունտ ստեռլինգ:

Պորտուգալիայի եզրափակիչը Փարիզում

Որքան էլ զարմանալի թվա, Պորտուգալիայի գավաթի խաղարկության եզրափակիչ հանդիպումը տեղի ունեցավ Ֆրանսիայում: Փարիզի «Պարկ դե Պրենս» մարզադաշտում 32 հազար հանդիսականների ներկայությամբ գավաթը վիճարկեցին Պորտուգալիայի երկու հանրահայտ թիմեր՝ «Պորտոն» եւ «Բենֆիկան»: Մեծ թվով հանդիսականների ներկայությունն ամենեւին պատահական չէ, քանի որ Ֆրանսիայում ապրում են 900 հազար պորտուգալացիներ: 1-0 հաշվով հաղթեց «Պորտոն», որը մինչ այդ նվաճել էր Պորտուգալիայի չեմպիոնի կոչումը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Օլբորգը» Դանիայի չեմպիոն

Իր 110 տարվա պատմության ընթացքում «Օլբորգ» թիմն առաջին անգամ դարձավ Դանիայի չեմպիոն: Դա հնարավոր եղավ, երբ վերջին տուրում «Օլբորգը» 4-0 հաշվով հաղթեց «Օրհուս» թիմին: Վերջին տուրից առաջ «Օլբորգը» եւ «Բրոնդբյուն» հավասար միավորներ ունեին: Բայց «Բրոնդբյուն» վերջին խաղում 36623 հանդիսականների ներկայությամբ 0-1 հաշվով զիջեց «Կոպենհագեն» թիմին: 1964 թ.-ից ի վեր Դանիայի առաջնության որեւէ խաղում հանդիսականների նման թիվ չէր գրանցվել: «Օլբորգը» իրավունք ստացավ Դանիան ներկայացնել Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում: Թիմի հարձակվող Էրիկ Բո Անդերսենը 24 գնդակով դարձավ Դանիայի առաջնության գլխավոր ռմբարկու: Փոխչեմպիոն դարձած «Բրոնդբյու» թիմը եւ 3-րդ մրցանակակիր «Սիլկեբորգը» իրավունք ստացան հանդես գալ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: Իսկ գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում Դանիան ներկայացնելու է «Կոպենհագենը»: Անցած մրցաշրջանի դանիացի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց Բրայան Լաուդրուպը, որը հանդես է գալիս Շոտլանդիայի «Գլազգո Ռեյնջերս» թիմում: 628 ձայներից 419-ը տվել են 26-ամյա հանրահայտ ֆուտբոլիստի օգտին:

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ժողովրդից, ժողովրդով, ժողովրդի համար

1920 թ. Հայաստանի Հանրապետության խորհրդայնացումով սփյուռքը մատնվեց անորոշության: Ստեղծված դժվարին կացությունից ելք գտնելու նպատակով Ռամկավար եւ Ազատական կուսակցությունները 1921 թ. հոկտեմբերի 1-ին Պոլսում բանակցություններ վարեցին եւ արդյունքում հիմնադրվեց Ռամկավար Ազատական Կուսակցությունը: ՌԱԿ-ին մաս կազմեցին նաեւ ժողովրդական կուսակցությունը, Հայ Ազգային Ազատական միությունը, զորավար Անդրանիկի Հայաստանյան շարժումը եւ այլք:

ՌԱԿ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. 1923 թ. նախաձեռնեց սփյուռքահայության առաջին հայրենադարձությունը եւ ակտիվորեն նպաստեց հայրենադարձության հետագա ծավալմանը.
2. Հայաստանում 1920 թ. նոր ավաններ հիմնադրեց, շինարարությունը ֆինանսավորեց սփյուռքում հանգանակված գումարներով:
3. 1920-ական թվականներին Հայաստան առաքեց գյուղատնտեսական սարքավորումներ:
4. Բ. աշխարհամարտի ընթացքում զորակցեց խորհրդային բանակի հայկական միավորումներին,
5. 1960-ականներին բաշխեց սփյուռքահայերին գործարաններ կառուցել Հայաստանում:
6. ՌԱԿ-ի անդամներն առաջինը համառոտ ձեռնարկություններ հիմնեցին 1988-ի երկրաշարժից ավերված Հայաստանում:
7. ՌԱԿ-ը անվերապահորեն պաշտպանեց Հայաստանի անկախության հռչակումը 1991 թ.

ՀԱՅ ԴԱՏ

1. Կազմակերպել է Հայկական առաջին միջազգային կոնգրեսը, որը տեղի ունեցավ Նյու Յորքում, 1946 թ.: Կոնգրեսը արդար վերաբերմունք պահանջեց դաշնակիցներից հայ ժողովրդի խնդիրների նկատմամբ:
2. Նախաձեռնել է Մեծ եղեռնի 50-ամյակի ոգեկոչումը սփյուռքում:
3. Հետեւողականորեն պաշտպանել է Հայ Դատը, այդ նպատակով Հայկական իրավանց խորհուրդներ ստեղծելով տարբեր երկրներում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

1991 թ. հուլիսի 1-ին Հիմնադիր խորհրդի կողմից Հայաստանի Հանրապետության սահմաններում Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցության հռչակումով ՌԱԿ-ը բաժանված հայաստանցիներով վերահաստատվեց մայր հայրենիքում: ՀՌԱԿ-ը ակտիվորեն մասնակցեց Անկախության հանրաքվեին ու նախագահական ընտրություններին: Գ.Խ.-ում ՀՌԱԿ պատգամավորական խմբակցությունը նախորդ հինգ տարիներին ծավալել է օրինաստեղծ պատշաճ գործունեություն հարցապնդումներով ու օրենսդրական նախաձեռնություններով: Այսօր ՀՌԱԿ ակումբներ են գործում Հայաստանի գրեթե բոլոր շրջաններում: Կուսակցության տեսակետներն են արտահայտվում «Ազգ» օրաթերթում եւ «Պայքար» ամսագրում: ՀՌԱԿ-ի հետ համագործակցաբար իր գործունեությունն է ծավալում Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը:

ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

1. Ամրապնդել եւ պահպանել Հայաստանի անկախությունն ու ինքնիշխանությունը:
2. Կիրառել ժողովրդային կամքի գերիշխանությունը, ռամկավարական (ժողովրդավարական) եւ ազատական սկզբունքները Հայաստանի Հանրապետության սահմաններում:
3. Հետապնդել, որպեսզի Հայկական-ցեղասպանությունը միջազգայնորեն ճանաչվի պետությունների ու բարձրագույն ատյանների կողմից, ինչպես նաեւ իրականանան հայկական հողային եւ գույքային փոխհատուցումները Թուրքիայից:

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրություններին է գնում իր հարազատ ժողովրդի հետ միասին նրա ձգտումներն արտահայտելու իրավունքով:

Կառուցելու մի շեն ու բարգավաճ երկիր, որը խարսխված է լինելու ազատական ռամկավարության սկզբունքների եւ կատարելագործված մի այնպիսի Սահմանադրության վրա,

որի նպատակն է ազատ հասարակության եւ հզոր պետության արարումը:

Արծակելու հայ մարդու միտքն ու հոգին կաշկանդող կապանքները, առաջնորդվելով արդարության եւ օրինականության ուղենիշներով:

Այսուհետ, ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ օր առաջ համոզվել, որ արդար վաստակով, աշխատանքով կարելի է ոչ միայն գոյատեւել, այլեւ լիարժեք ապրել,

■ օր առաջ տեսնել, թե ինչպես են արժանի տիրոջը հանձնվելով աշխատում ու բարգավաճում ներկայիս ավերված ու թալանված մեր գործարանները, արտադրական ձեռնարկությունները,

ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ ստեղծվի ժողովրդական կամքն ու շահերը արտահայտող կառավարող ու ներդաշնակ օրենսդրության եւ արդարադատության համակարգ,

■ իսկողության տակ առնվի իրավապահ մարմինների գործունեությունը պարփակելով նրանց հանցագործությունների դեմ պայքարի եւ հասարակական կարգի պահպանման սահմաններում,

■ կատարելագործվեն զինծառայության եւ զինապարտության օրենքները, բացառելով դրանցից շեղումը,

■ պաշտոնատար անձինք ծառայեն ոչ թե իրենց շահերին, այլ պետությանն ու ժողովրդին, իրենց վեր չհամարելով օրենքից եւ խախտման դեպքում կրեն դատական պատասխանատվություն,

ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ օր առաջ ընդունված տեսնել այն օրենքը, որը պիտի պաշտպանի ավանդատուի շահերը եւ վերադարձնի նրա արդար աշխատանքով խնայած միջոցները, լինի դա պետության թե մասնավորի մոտ,

■ այն օրենքը, որ քաղաքակիրթ սպասարկում կապահովի եւ կազատի սպառողին խնդրողի կամ էլ, լավագույն դեպքում՝ պահանջողի հոգենեցուցիչ դերից,

ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ վստահ լինել, որ հայ գյուղացին արդյունավետ կմշակի իր ամբողջ հողը՝ ստանալով երկարաժամկետ վարկեր, էժան սերմացու, պարարտանյութ, մատչելի գներով կօգտվի մեխանիզատորական ծառայություններից, եւ հողի արտադրանքն ու անասնապահական մթերքները կկարողանա հասցնել շուկա,

ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ վստահ լինել ձեր վաղվա օրվա համար, համոզված, որ ձեր երեխաները պետության կողմից երաշխավորված լիարժեք կրթություն կստանան եւ հնարավորություն զարգացման ու առաջընթացի համար,

■ վստահ լինել, որ պետությունը կարիքավորներին անվճար եւ որակյալ բուժում կապահովի հիվանդության դեպքում,

■ վստահ լինել, որ պետությունը միջոցներ չի խնայի ազգային մշակույթի ու գրականության, գիտության ու արվեստի զարգացման համար:

ԵԹԵ ՈՒԶՈՒՄ ԵՔ

■ վստահ լինել, որ ուսանողը հիմնավոր ու բարձրորակ կրթություն կստանա եւ իր ապագան կտեսնի այս երկրի եւ այս պետության ապագայի մեջ:

ՈՒՐԵՄՆ, ՏՎԵՔ ՁԵՐ ՁԱՅՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆԸ,

որովհետեւ մենք համախոհներ ենք եւ հաջողության կարող ենք հասնել միայն միասնական ուժերով:

Ռուբեն Միրզախանյան
ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ,
ՀՊՄԻ կուլտուրայի ֆակուլտետի դեկան,
պատմական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

Հոգսերի մեջ միայնակ մնացած հայ մարդ, դու այսօր դժվարությամբ ես հաղթահարում խոչընդոտները: Սակայն մենք համոզված ենք, որ նույնիսկ նախընտրական այս թոհուբոհի, աղմկարարական մեջ, մեր խոսքը կհասնի քեզ, որովհետեւ այդ խոսքը ծնվել է մեր հողում ու պատում եւ քո հոգուն ու պատին է հասցեագրված:

Համոզված ենք, որ դու սիրտի հավատաս, որ օրենքով երաշխավորված, ապահով ու բարեկեցիկ կյանքի քեզ տրված մեր խոստումները հիմնավորված են կոնկրետ ու ճշգրիտ հաշվարկների, կայուն ծրագրերի եւ ամենակարեւորը այն հավատի վրա, որ այդ ծրագրերը մենք միասին ենք իրականացնելու:

Համոզված ենք, որ մեր միասնությամբ ոչ մի ծրագիր չի կարող մնալ անկատար: Մենք, որ ապրել ծանր օրերի ենք իրար վստահել, ինչն է խանգարում մեր միասնության հիմա չհավատալ...

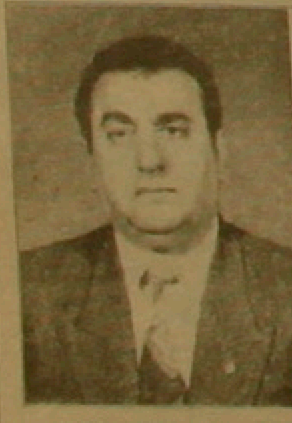

Ռաֆիկ Պետրոսյան
ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, Երեւանի պետհամալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի դեկան, պրոֆեսոր

Ազգային ժողովի ընտրություններից հետո Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը ակտիվորեն կմասնակցի հետեւյալ օրենքների մշակմանն ու ընդունմանը.

1) Օրենք սահմանադրական դատարանի մասին,
2) Օրենք ՀՀ քաղաքացիության մասին,
3) ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք
4) ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք,
5) ՀՀ քրեական օրենսգիրք եւ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք
6) ՀՀ վարչական իրավախախտումների մասին օրենսգիրք,
7) Օրենքներ արտադրական, առեւտրական եւ սպառողական կոոպերացիայի մասին:
8) Օրենք ՀՀ դատարանի մասին
9) Օրենք ՀՀ դատախազության մասին

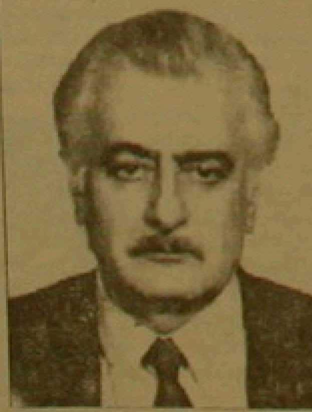

Ֆրունզիկ Դովլաթյան
ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ,
ՀԹՄՄ խորհրդի նախագահ,
ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր

Պատգամավոր ընտրվելու դեպքում իմ կարեւոր խնդիրներից է լինելու պայքարել հանուն այն բանի, որպեսզի գրականության եւ արվեստի, ընդհանրապես մշակույթի դռները միշտ բաց մնան ժողովրդի լայն զանգվածների առաջ, որպեսզի շուկայական հարաբերությունների անվան տակ փիլքը, ճկարը, կինոստեղծագործությունը չդառնան սովորական ծախու ապրանք, իրենց զարհուրելի գներով չդառնան անմատչելի մեր ժողովրդի համար, այն ժողովրդի, որը դարեր շարունակ գոյատեւել է հենց այդ հոգեւոր սնունդի, գրականության եւ արվեստի ուժով, եւ այդպես ապրել է մինչեւ 20-րդ դար:

ՏՈՒՐ ՔՈ ՁԱՅՆԸ ՀՌԱԿ-ԻՆ ԵՎ ՄԵՆՔ ՄԻԱՍԻՆ ԿԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵՆՔ ԱՅՆ ԾՐԱԳԻՐԸ, ՈՐԻ ՇՆՈՐՀԻՎ ԵՐՋԱՆԻԿ ՈՒ ԱՊԱՀՈՎ ԿՅԱՆՔԻ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐԸ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԿԴԱՌՆԱՆ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ԳԱԼԻՔ ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐԻ, ԱՅԼԵՎ ԲԱԶՈՒՄ ԴԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒ ՓՈՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԵՍԱԾ ՄԵՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԵՆՑ ԱՅՍ ՍԵՐՆԴԻ ՀԱՄԱՐ, ՈՐԸ ԼԻՈՒԼԻ ՎԱՍՏԱԿԵԼ Է ԼԱՎ ԿՅԱՆՔՈՎ ԱՊՐԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@